

08 06 | Rosenkilden

NÆRINGS-
SLIVSMAGASINET

Kommunikasjon og teknologi

Mellom klima og kaos

Det er vanskelig å kommunisere dersom man ikke vet hva man snakker om. Det har vi alle erfart. Enda vanskeligere kan det være å kommunisere dersom man vet hva man snakker om. Det har Bellona erfart. **Side 28**

Makt og retorikk

Retorikk er atter på mote, til dei grader at statsminister Stoltenberg engasjerte ekspertise: Ein ung danske som arbeider med talekunsten på Medieinstituttet i Bergen vart opphøgd til rådgjevar. Det gjekk riktig ille. **Side 48**

PROFILER: HELGE OLE BERGESEN **SIDE 6-9**. MEDIA AFTENBLADET TIL MEDIA NORGE **SIDE 10-12**. HMS - KUN PÅ ARBEID? **SIDE 15**. VERDIER VED VALG AV LEDERE **SIDE 16-18**. STRENGERE KRAV TIL BYGGHERREN **SIDE 20-21**. VITENSKAPSKOMMUNIKASJON **SIDE 22-23**. BEDRIFTEN I ROSENKILDEN: HESBYNETT AS **SIDE 24-25**. MELLOM KLIMA OG KAOS **SIDE 28-29**. NY I NÆRINGSFORENINGEN: MEM-NOR AS **SIDE 30-32**. HVILKEN IT-KOMPETANSE TRENGER NÆRINGSLIVET NÅ? **SIDE 34-36**. LNG - RASKEST VOKSENDE ENERGIKILDE **SIDE 39**. VERN OM VARSLERNE **SIDE 40-42**. MED SIKRE KORT PÅ HÅNDEN **SIDE 44-45**. MEGABYER OG STORBYER **SIDE 47**. RETORIKK OG MAKT **SIDE 48-49**

6		Bergesen-navnet. Det smaker av skipsfart, Rosenberg, velstand, penger. Men det smaker også av politikk. Ole Bergesen var en ledende Høyre-politiker som representerte Rogaland på Stortinget. Men kultur? Det også.	10	Aftenbladet fusjonert med Aftenposten, Bergens Tidende og Fædrelandsvennen? Utenkelig for noen uker siden. Nå meget tenkelig. I løpet av høsten blir det endelig avgjort. Adresseavisen har riktignok hoppet av, men de fire andre fusjonskameratene fortsetter forhandlingene.
	- Vi er ikke flinke nok til å formidle forskningsresultater, viktigheten av det vi gjør og den generelle forsknings- og utviklingsaktiviteten på IRIS (International Research Institute of Stavanger). Vi må ta et kommunikasjonsløft, sier konstituert administrerende direktør, Anna Aabø.	22	Hvilken IT-kompetanse trenger næringslivet nå? Mange synes å tro at ting går så fort i dag, at teknologien endres radikalt, og at vi derfor trenger helt annen kompetanse enn bare for kort tid siden. Dette gjelder ikke minst innen informasjonsteknologi. Men er det slik?	34

Ansvarlig redaktør: Jostein Soland. **I redaksjonen:** Erik Lindboe, Egil Rugland, Trude Refvem Hembre, Cathrine Gjertsen, Randi Øglænd, og Jan Gjerde. **Utgivelse/produksjon:** Næringsforeningen i Stavanger-regionen. **Telefon:** 51 51 08 80. **Telefaks:** 51 51 08 81. **E-post:** post@stavanger-chamber.no. **www.stavanger-chamber.no.** **Opplag:** 14.000. **Forsidefoto:** Eric Johanessen/BITMAP. **Redaksjonen avsluttet** 18. september 2006. **Tema** for neste nummer er Kompetanse og rekrutteringsutfordringer.

LEDER

- TILGANGSKOMPETANSE

er eit problem som vil stå meir og meir sentralt. Skriver professor Bjørn Kvalsvik Nicolaysen i denne Rosenkilden under tittelen "Retorikk og makt" og fortsetter: - Eg har sjølv dikta opp ordet, i mangel av eit betre, men det gjeld sjølvstøtt evna til å kunne ta del, fullt og heilt, som aktiv språkbrukar, med sjølvkontroll og oversyn over sin eigen plass i hendingsforløp og system. Og Nicolaysen viser til sofistene i antikkens Grekenland – de som la grunnlaget for demokriet og vårt moderne folkestyre: målet deres var å komme bort fra ekspertveldet i kunnskapsformidlingen og åpne tilgangen til offentlige ombud og tjenesteytende stillinger i bystaten for folk flest.

ET LEVENDE DEMOKRATI

Altså tilgangskompetanse. Eller med andre ord: - Hvordan kan vi sikre oss et levende demokrati. Slik at vi kan forstå den situasjonen vi kommuniserer innenfor, analysere motpartens motiv og utsagn – og hvordan publikum tenker og reagerer. Vi er ved kjernen i all kommunikasjon – å forstå og bli forstått. Så får enighet og uenighet underkastes demokratiets ubønnhørlige dom: Flertallet bestemmer, mens salige Henrik Ibsen med sin "Folkefiende" visste å understreke at mindretallet som regel har rett...

Den åpne dialogen er nettopp kjennetegnet på et levende demokrati. Der tanker brynes, og meninger brytes. For å styre mot nye erkennelser og derfor endringer av eksisterende praksis. Som et aldri så lite apropos til stasminister Jens Stoltenbergs håndtering av sykelønnsordningen.

Slik sett åpner Rosenkilden sine spalter for motsynspunkt til egne artikler og kommentarer. Som for eksempel Per Surneviks tilsvaret til "Kilden" i forrige nummer – og redaktørens tanker

omkring rett og rettferdig. Målet er jo å formidle informasjon og meninger slik at folk flest kan gjøre seg opp sin oppfatning omkring spørsmål som går på naboskap og trivsel i vår region.

Stavanger Aftenbladet er i ferd med å gå inn i et nasjonalt mediekonsern sammen med Fedrelandsvennen, Bergens Tidende og Aftenposten i Oslo. Vi deler vel håpet om at avisen forblir regional med full redaksjonell frihet. Igjen ser vi at markeds-kreftene tvinger vår tidligere nasjonale stolthet – vår norske avisflora – mot ensretting og strømlinjeforming. I kampen om markedsandeler.

VERN OM VARSLERE

er tittelen på advokat (H) Thomas Smedsvig sin kommentar i tilknytning til den nye Arbeidsmiljøloven som trådte i kraft 1. januar d.å. Endringer er alt i vente til høsten – særlig med tanke på ytterligere vern for varslere. Loven og forslaget om endringer kommer i kjølvannet av Enron-skandalen i USA. Det handler om den hårfine balansen mellom en grunnlovsfestet ytringsfrihet som vi alle har, og den lojalitetsplikten som hviler på oss alle i våre arbeidsforhold. Og for arbeidsgiverne foreslår Smedsvig at disse alt nå bør påse at virksomhetene opptrer i samsvar med lovforslaget med etablering av retningslinjer om intern varslings.

Det handler om profesjonelle kommunikasjons- og sikkerhetssystemer. Disse er en nødvendighet for å kunne drifte og sikre stort sett alle typer bedrifter. Det er derfor interessant at våre fagfolk ved Universitetet i Stavanger inviterer næringslivet til samtaler om strategisk bruk og innføring av IT i egne organisasjoner – slik at de selv kan ta ansvaret for prosjekter for utvikling av egne organisasjoner. Dette er en invitasjon vi gjerne følger opp.

Tekst: Jostein Soland
Tegning: Bjørn Helgøy

KRAV OG KRISE

I høst kan vi glede oss over en ny innertier fra Rogaland Teater – "Villanden". Teaterets prestasjoner over tid er imponerende. Kritikerne er generøse med sine lovord over teatrets oppsetning. Om historien om Gregers Werle, mannen som med sin ideale fordring bringer fortvilelse og død inn i den lykkelige familien Hjalmar Ekdal. Han som lever på milde gaver fra Grosserer Werle og som overlever mentalt på drømmen om én dag å kunne gjøre "den store oppfinnelsen".

"Villanden" handler i sannhet om kommunikasjon. Med sitt kierkegaardske krav om å være i sannhet forteller Gregers sin venn Hjalmar at denne ikke kan være far til sin egen datter Hedvig. Det må være Gregers far, grosserer Ekdal, som innser at han har levd på en løgn, vil rydde opp. Han fornekter sin tilhørighet til kona Gina og datteren Hedvig – slik at Hedvig i fortvilelsen tar sitt eget liv.

Familien tålte ikke idealisten Werles sannhetskrav. Med dr. Relling må vi alle erkjenne at tar du livsløgnen fra et vanlig menneske, tar du også livslykken fra det.

"Villanden" er et drama om sannhet som bringer krise og død. Fordi avsenderen og hans budskap ikke kommuniserer med mot-takeren og hans virkelighetsbilde.

FRA KLARHET TIL KAOS

Oppsetningen av "Villanden" er ett av Rogaland Teaters bidrag til markeringen av at det i 2006 er 100 år siden Ibsen døde. Stykket ble til i 1884. Og så møter vi "Villandens" mennesker lys levende i 2006. I en politisk virkelighet som inviterer til tanker om dagens norske politiske praksis. Der sannhet og ydmykhet settes opp mot makt og arroganse.

Hos Ibsen følger handlingen kjente dramatiske mønstre. Mennesker som vil vel, forårsaker i stedet død og elendighet. Ibsen rendyrker denne konflikten i en handling uten sidesprang – med ett sceneskifte og innenfor en meget kort tidsramme. Slektskapet til den greske tragedien er tett. Det er tanker uttrykt i handling – hvilket er ensbetydende med ordet drama på gresk. Ibsens skuespill handler om konflikter som synes å angå alle mennesker. Derfor spilles Ibsen fortsatt over hele kloden – 100 år etter sin død.

TIL VISJON OG POSISJON

- Jeg var så redd for å mislykkes før, nå vil jeg bare være en fin amatør, en som prøver, vil og lærer, som håper drømmen bærer – som aldri sier jeg kan og vet. Synger Anne Grete Preuss i NRK P1 en søndag morgen i september og får tankene til å gå til "Villanden" – til sannhetsapostelen Gregers Werle og livsløgnere Hjalmar Ekdal.

Fra Ibsen til Preuss. Litt av en overgang. Men her handler det nettopp om å kunne leve livet – i vissheten om at drømmer må til, uten at de utarter til livsløgn. Drømmen må bygges på prøving og feiling, på kunnskap og ydmykhet – av en fin amatør, en som elsker livet.

Kunnskap og ydmykhet. Livsdrøm. Der sannhetskravet er uten demoniske overtoner og derfor overkommelig, tenker vi. Med en følelse av at folk flest kanskje deler denne livsdrømmen. Og så ser vi og lytter rundt oss. På tv og radio.

Der regjeringen løper fra tidligere løfter – bygd på partienes program – og Soria Moria-erklæringen: - Vi har flertall, og kan gjøre akkurat hva vi vil. Snakk om posisjon!

Og møter en massiv protest, fra folk flest og derfor et samstemt arbeidsliv. Tenkende mennesker vet ennå å stille kravet om "å være i sannhet". Med alle de forbehold som vårt moderne samfunn har gitt. Der vi alle burde dele Anne Grete Preuss' ønske om å være "fine amatører". I respekten for kravet om den ideale fordring er minst like vanskelig å etterleve i dag. I Ibsen-året 2006. Et jubileum registrert av Den norske stat?

Jostein Soland

RETT OG RETTFERDIG

av Per Surnevik, Brukergruppe Rennfast

Rosenkilderredaktøren funderer over rett og rettferdighet i sin siste kommentar, fortjenstfullt nok, men dog med ladet vinkling, og med forbausende skjødesløs sjonglering av noen saksfakta, for å få dem til å passe i kramet.

Må det være tillatt å snu redaktørens ordspill og fundere over rettferdighet og rett - i relasjon til de cases han tar som utgangspunkt.

Det er - og skal være - det mest krevende arbeidsfeltet i et bomveiprojekt: å komponere den rettferdighet som prosjektet skal hvile på. Det bør være politisk håndverk av ypperste klasse.

Det er denne fasen Ryfast for tiden baler med. Og når Sevland klasker 60 millioner i bordet kan man jo generelt gjøre seg diverse tanker om hestehandel eller rettferdighet i en sak med veldig mange interessenter.

I 1987 mente både fagetater og fylkespolitikere at de hadde gått alle nødvendige runder om Rennfast, nettopp for å skape et rettferdig prosjekt, med tilsagn fra kommunene på vegne av de respektive trafikantgrupper som i de kommende 20 årene skulle betale kalaset. Det finnes bindsterke dokumentsamlinger med høringsnotater som avspeiler en øredøvende samstemmighet fra det året, blant annet med enstemmig tilslutning fra Finnøy kommunestyre om at Rennfastplanen nå ved Hanasand-Ladstein-løsningen imøtekommer alle Finnøys tidligere innvendinger, og at det viktigste må være at planen fastlegger den eneste muligheten for at Øykommunen skal kunne få fastlandsforbindelse.

RETTFERDIGHETEN

Med andre ord: Trafikantenes tillitsvalgte, politikere på alle nivåer, handlet etter beste skjønn for en rettferdig løsning på et sammensatt problem. Og et år senere lot Stortinget seg noe nølende overbevise med saksordførers berømte betingelse: - Vil Rogaland ha dette prosjektet, så skal de få det, men det vil ikke nytte å komme tilbake til Stortinget for å hente forsterkninger om ting går galt. Trafikantene selv var slett ikke samstemte, men de ydet sine folkevalgte den tillit at de hadde ivaretatt rettferdigheten og de lange linjer.

RETTE

Fra det tidspunkt måtte resten overlates til retten: Spissfindige bankavtaler, tinglyste pantekrav, forbud mot sjøverts trafikkkonsepsjoner, og den eneveldige departementsavtalen som spikret trafikantenes og bompengeselskapets betingelser. Prosjektet gikk over fra den politikerdefinerte rettferdighetsfasen til den trafikant-funderte rettsfasen som enhver to-parts økonomiavtale må styres etter. For trafikantene var dette den rettslige usikkerhet de måtte leve under, med renteutvikling, inflasjon og trafikkutvikling som kunne vippe prosjektet i mange retninger - på trafikantenes regning og risiko.

NÅR RETTFERDIGHETEN OVERPRØVES

For politikernes ble utviklingen altså slik at en ny politikergenerasjon fant å måtte overprøve sine forgjengeres rettferdighetskonsept. Hvem skal så være ansvarlige for omkostningene ved en revurdert rettferdighetsprofil? Trafikantenes svar var at det må være fellesskapets/statens/politikernes ansvar å bøte på de beslutningsfeil som deres forgjengere måtte ha gjort forut for rettsfasen.

Så meget mer ettersom staten selv i dette tilfelle måtte bryte sin egen rettsorden om at "veiloven må tolkes slik at det bare er dem som har konkret nytte av veianlegget som må betale", at bomveier skal bygge på lokal enighet, og at nedbetalte prosjekt skal avsluttes. ESA burde i dette tilfelle slett ikke belastes for å påtvinge Norge nye bomregler. Det norske regelverket har passert departement og storting for 20 år siden og fornyes i disse dager i de nye bomveiforskriftene. Nytteprinsippet er gjeldende rett. Men ESA har med sin formulering om at pengene skal brukes på den veien de er innkrevd, satt to streker under gjeldende norske formulering.

Kommentaren handler om Solands opplevelse av rimelighet. For andre handler det også om 20.000 brikkebrukeres opplevelse av urimelighet. Trafikantene har ikke fått denne E39-stubben. De har kjøpt den på fastsatte rettferdighets-betingelser (pluss vel så det). Og det Soland noe ladet omtaler som en framtidig bygdevei har allerede gitt vestlandstrafikken fullt effektivitetsvederlag, foruten at bygdeveien skal spille en betydelig rolle for Nord-Jærens framtid som ABS-region. Kanskje det ville være mer i tråd med de lange linjers visjoner om politikernes i tide sikret trasé for en bybane parallelt med Rennfast....? Rennesøy-Finnøy er i dag der Hundvåg utbyggingsmessig var da bybru-bommen ramlet med et brak på grunn av forskjeller i rettferdighetsoppfatning. Det var til slutt retten som måtte snu politikernes.

Alt dette er nå snøen som falt i fjor. Men det kommer nye bomveibeslutninger. La oss håpe at politikernes etter Rennfast evner å sortere rettferdighetsfaser og rettsfaser. Trafikantene har krav på den rettsikkerhet som nytteprinsippet fastlegger, og som bomveifinansiering til alle tider vil måtte bygge sin troverdighet på.

Med Rennfast i bakhodet uttalte Samferdselsminister Terje Moe Gustavsen i Stortinget i 2001 om bompenger:

-vi skal i høyeste grad være oss bevisst at her håndterer vi bokstavelig talt befolkningens penger. De må håndteres på en slik måte at man har trygghet for at de blir brukt til prosjektet, at innkrevingsperioden overholdes, at man i det hele tatt er sikker på å få den varen man betaler for.

PS

De lange linjer, dugnadsånd og filosofi er nyttig og inspirerende. Et minimum av regneferdighet er heller ikke å forakte. Derfor nå en oppgave med en ukjent til redaktøren:

Når 30 prosent av trafikken har betalt 10 prosent av kostnadene, hvilken rabattprosent har disse trafikantene kjørt på? (svar: 67 prosent rabatt). Beste brikkerabatt i Rennfast var 40.

Til info: offentlig bomstatistikk fra veisystemets tre bommer i 2004 viser denne fordelingen av Rennfast-trafikken: over Boknafjorden 53 %, til/fra Rennesøy 38 %, til/fra Finnøy 9 %.

Redaksjonens kommentar - Tallene i Kilden nr. 07-2006 er hentet fra henholdsvis Statistisk sentralbyrå og Rogalands Regionalutviklingsavdeling - seksjon for samferdsel.

Møter i Næringsforeningen 29. sept. - 27. okt.

Lunsjmøte i Rosenkildehuset

Fredag 29. september KL 1100 - 1230

ERFARINGER FRA LEVERANDØRNETT-
VERKSARBEIDET MOT ORMEN LANGE
PROSJEKTET OG VEIEN VIDERE I NYE
PROSJEKTER

- Erfaring fra operatøren
- Erfaring fra Leverandørnett Olje og Gass
- Erfaring fra leverandør

Seminar i Rosenkildehuset

Tirsdag 3. oktober KL 0900 - 1600

INTRODUKSJONSKURS I STYREARBEID

Kurset gir innsikt og kompetanse i styrear-
beid og passer for aksjonærer, bedriftsle-
dere, styremedlemmer.

- Rammer for styreinstitusjonen
- Styremedlemmers ansvar
- Styrets funksjoner
- Styrearbeid i praksis
- Ansatterepresentant

Foredragsholdere:

Per Christian Ask, advokat Ernst & Young
AS, Sigrun Sagedahl, advokat (H) ProJure
Advokatfirma DA, Åge K. Seldal, statsautori-
sert revisor/partner KPMG AS, Einar Risa,
ansatterepresentant Rosenberg Verft, Mari-
anne Eskeland, senior rådgiver ÅPetoro AS

Lunsjmøte i Rosenkildehuset

Torsdag 5. oktober KL 1100 - 1300

KONSERTHUSET

- Status for arbeidet med konserthus-
prosjektet
- Valg av entrepriseform

Foredragsholdere:

Ole Hetland, rådmann Stavanger kommune
og daglig leder for Nytt konserthus i
Stavanger IKS og Christine Sagen Helgø,
styreleder Nytt konserthus i Stavanger IKS.

Lunsjmøte i Rosenkildehuset

Fredag 6. oktober KL 1100 - 1300

SNØHVITUTBYGGINGEN PÅ MELKØYA

- Hva skjer rundt Melkøya?
- Hvilke fellestrekk ser vi med
Stavanger for 40 år siden?
- Forretningsmuligheter for
Stavanger- selskaper

Foredragsholdere:

Bjørn Bjørgve, administrerende direktør i
Hammerfest Næringshage og Bjørn Røstad,
daglig leder SR-Transport

Lunsjmøte i Rosenkildehuset

Mandag 16. oktober KL 1100 - 1300

NÆRINGSLEVET MØTER ROGALANDS-
BENKEN

Fremst i kost-nytte, bakerst i køen?

Rogaland har i sak etter sak kunne vise fram
lønnsomme prosjekter for styrking av for
eksempel fylkets infrastruktur. Likevel
opplever vi at vårt fylke avspises med relativt
sett marginale bevilgninger til prosjekt etter
prosjekt.

- Er vårt inntrykk korrekt?
- I så fall: hvorfor skjer denne
fordelingen?
- Hvor skjer den?
- Hva kan og må vi gjøre til mottrekk?

Rogalandsbenken venter på dine spørsmål.

Kveldsmøte i Rosenkildehuset

Tirsdag 17. oktober KL 1900 - 2100

FONDSFORVALTNING OG ETIKK

med basis i implementerings- og investe-
ringssiden

Foredragsholder:

Dr. Henrik Syse, forsker Norges Bank Invest-
ment Management

Lunsjmøte i Rosenkildehuset

Tirsdag 24. oktober KL 1100 - 1300

REGLER FOR OFFENTLIGE ANSKAFFELSER

- ENDRINGER OG NYHETER

Temaet retter seg til de som skal gi tilbud til
det offentlige, og for offentlige etater i deres
anskaffelser.

- Terskelverdier
- Krav til innbydelsen og til tilbudet
- Hva betyr lovkrav som "likebehandling",
"gjennomsiktighet" og "forutbereg-
nelighet"?
- Sanksjonssystemet ved ulovlig
direkte anskaffelser.

Foredragsholder:

Bjørn Kvernberg, advokat og Morten Sagen,
advokatfullmektig fra Advokatfirma Helli-
esen_Kvernberg AS

Seminar i Rosenkildehuset

Torsdag 26. oktober KL 1100 - 1300

HAR STYRET OG TOPPLEDELSEN
KONTROLL?

For å sikre aksjonærverdiene må styret og
toppledelingen sørge for en strategi for skatt
og avgift som utnytter de muligheter lovgiv-
ningen gir. En aggressiv utnyttelse av de
muligheter lovgivningen gir innebærer en
risiko både likviditets- og omdømmemessig.
Også risikostyringen krever involvering på
styre- og toppledernivå.

- Hvorfor er det viktig å styre virksomhetens
skatte- og avgiftsrisiko?
- Hvordan drive risikostyring innenfor
skatte- og avgiftsområdet?
- Viktigheten av å drive skatteplanlegging
for å nå virksomhetens mål

- Hvorfor og i hvilket omfang bør styring av
skatterisiko involvere toppledelse og styret?
- KPMGs skatteundersøkelse 2006
- Hva kan virksomheten gjøre for å ha
kontroll?

Foredragsholdere:

Åse Koll Lunde, advokat/partner, Frode
Svaboe, statsaut. revisor/partner m. fl.,
KPMG AS

Lunsjmøte i Rosenkildehuset

Fredag 27. oktober KL 1100 - 1330

STAVANGER-REGIONEN SOM LOGISTIKK
KNUTEPUNKT

- Presentasjon av Infrastrukturstudien (IRIS)
- Luftfartens muligheter
- Dagens situasjon - mulighetene for økt
trafikk
- Veinettet i regionen
- Hva gjør vi nå - veien videre

Foredragsholdere:

Birger Haraldseid, rådgiver Stavanger-regi-
onen Næringsutvikling, Gunnar Eiterjord,
samferdsels sjef Rogaland fylkeskommune,
Leif A. Lorentzen, lufthavnsjef Avinor m.flere.

Konferanse i Stavanger Forum

Fredag 27. oktober KL 0800 - 1500

BOLIGKONFERANSEN 2006

Næringsforeningen i Stavanger-regionen
arrangerer for 5. gang den regionale Bolig-
konferansen i tilknytning til utstillingen i
Stavanger Forum, Boligforum. Konferansen
er ment å være en møteplass for alle aktø-
rene i boligbransjen. I tillegg skal konfe-
ransen rette fokus mot sentrale boligpoli-
tiske utfordringer og boligløsninger. Hvordan
vil boligbransjen møte denne utfordringen -
har vi noe å lære av andre?

- Revidert kommuneplan - utfordringer
på tvers av kommunegrensene
- Regionen og de regionale utfordringene
- Trender i byggenæringen - et inspirasjons-
og motivasjonsinnlegg om boligbransjen
- Paneldebatt

Foredragsholdere:

Kommunaldirektør Leidulf Skjørestad,
Sandnes kommune, sjefarkitekt Per
Grimnes, Stavanger kommune, plansjef
Inger Nordbø, Sola kommune, rådgiver Ole
Martin Lund, Rogaland fylkeskommune,
trendinformatør Lisbeth Larsen

For mer informasjon se

www.stavanger-chamber.no

- Jeg har alltid vært interessert i kultur, sier Helge Ole Bergesen, ny bibliotek- og kulturhussjef på Sølverberget, om bakgrunnen for han nå sitter i sjefsstolen i et hjørnekontor med god utsikt mot Ryfylke.

Kulturformidl

Bergesen-navnet. Det smaker av skipsfart, Rosenberg, velstand, penger. Men det smaker også av politikk. Ole Bergesen var en ledende Høyre-politiker som representerte Rogaland på Stortinget. Men kultur? Det også. På sine eldre dager var for eksempel Charles R. Bergesen poet. Hva skal man så si om Helge Ole Bergesen, sønn av Ole og Bitten Bergesen, også hun lokalpolitiker? Dette for eksempel: Politiker, forfatter, forsker, kultur- og fotballinteressert. Et multimenneske som nå er bibliotek- og kulturhussjef på Sølverberget. Bergesen har avsluttet pendler- og forskertilværelsen i Oslo ved Fridtjof Nansen Institutt, og holder fortsatt hus på den praktfulle Bergesen-eiendommen i Ramsvig.

Tekst: Egil Rugland
Foto: Eric Johanessen/BITMAP

Det er mulig at noen hevet øyenbrynene da det ble kjent at Helge Ole Bergesen ble ny bibliotek- og kulturhussjef på Sølverberget. Det er til og med mulig at noen kan tolke det som en form for nedtrappingsstilling etter hektiske år i politikken og forskningen. Det skal vise seg å være helt feil.

Nå har Bergesen hele tiden hatt tilhørighet til Stavanger, blant annet som bystyremedlem. Riktignok med en smule forfall, men det er selvsagt ikke lett stadig å rive seg løs fra tyngende oppgaver i hovedstaden, som statssekretær i Bondevik-regjeringen i Kristin Clemets kirke- og utdanningsdepartement, eller forskningen ved Fridtjof Nansen Institutt, i tillegg til høy publiseringsfrekvens på områder som miljøvern, olje, menneskerettigheter og FN-reformer.

Mer overraskende er det vel at Bergesen også bidro på forfattersiden i Vikings jubileumsbok som kom ut i 1999.

Nå er det som nevnt lite eller ingenting som tyder på at Bergesen er i ferd med å trappe ned sitt, la oss kalle det, samfunnsengasjement. Det var slett ikke lett å få en avtale med Bergesen i boks. Den nettopp tiltrådte bibliotek- og kulturhussjefen hadde avtaleboken bortimot full, og en av de nær forestående oppgavene var å lede et seminar under Kapittel 06 litteraturfestival om bistand og utvikling med blant annet bistandsminister Erik Solheim som en av deltakerne sammen med flere fremstående internasjonale kapasiteter på bistandsområdet. Problemstillinger som ble berørt i Stavanger nylig var: Hjelper bistand? Er Afrika skyld i sin egen ulykke? Olje og etikk i Vest-Afrika. Kineserne gjør suksess i Afrika. Hva er årsaken?

I det hele tatt: Helge Ole Bergesen er tilbake for fullt i Stavanger og han overtok formelt stillingen som bibliotek- og kulturhusleder på Sølverberget 1. september.

RÅVARELEVERANDØR

- Jeg har alltid vært interessert i kultur, sier Helge Ole Bergesen om bakgrunnen for han nå sitter i sjefsstolen i et hjørnekontor med god utsikt mot Ryfylke. Jeg har vært forfatter i 25 år, og levert råvarene til biblioteket, for å si det på den måten. På den annen side ser jeg på det som en attraksjon å kunne jobbe i Stavanger. Sølverberget har en sterk posisjon i byens befolkning.

- Men Sølverberget er mer enn et bibliotek, det er et kulturhus som har et løpende godt tilbud, og som er åpent mot publikum. Kulturhuset er den mest synlige kulturarenaen i regionen med 1,5 millioner årlig besøkende fordelt på kino og bibliotek.

- Kulturhuset skal være lett å komme til, og alle tilbudene skal ha kvalitet, samtidig som vi skal lansere nye prosjekter. I vår hadde vi en Ibsen-utstilling som siden er eksportert til New York blant annet. En utstilling om Nordsjø-dykkerne åpner i slutten av september, og vi får en Albert Aberg-utstilling fra Stockholm.

eren

Pionerdykkerne fra Nordsjøen

KAPITTEL 06

Søndag i barnebiblioteket

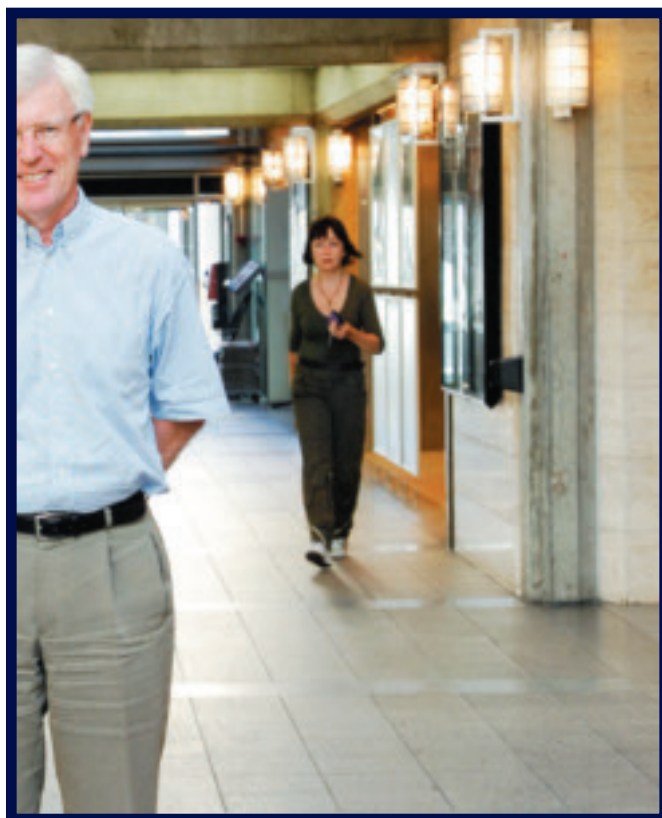
Bokbasar på Arneageren

Barne- og ungdomsbiblioteket

Forskningsdagene på Sølvberget

Gjestfrihetens kunster på kult.kafeen

Forskertorg på Arneageren

- Biblioteket har en viktig funksjon som formidler av bøker og digitale medier, og er mer enn en litteraturformidler, sier den nye bibliotek- og kulturhussjefen.

NYSKAPING

- Men det er viktig å skape noe nytt selv. Som med vår deltakelse i Stavanger2008 og prosjektet Gjestfrihetens kunster. Biblioteket har ellers en viktig funksjon som formidler av bøker og digitale medier, og det er viktig å understreke at biblioteket er mer enn en litteraturformidler. Formidlingen skjer med basis i boksamlinger og musikktilbud. Musikk- og filmbiblioteket går bra, og det er viktig å tenke nytt hele tiden og møte nye behov. Vi er til for et bevisst publikum.

- Ungdommen er blitt en stor brukergruppe som vi skal være åpen for. Mange ungdommer bruker biblioteket som et arbeidssted, og vi satser også på å nå barnefamilier. Biblioteket er søndagsåpent. Det er en nyskaping fra vår side som er gjort for å komme nye grupper i møte.

Bergesen nevner også Kult.kafeen som en nyskaping. - Det er på tide at vi fikk et slikt tilbud, sier han.

- Sølvberget er kanskje den mest sentrale kulturinstitusjonen i Stavanger. Vi må også satse på å få andre kulturinstitusjoner til å bruke oss.

POLITIKEREN

Helge Ole Bergesen har vært en av Høyres mest profilerte lokalpolitikere. I 2002 ble han statssekretær i Kirke- og utdanningsdepartementet i Bondevik II-

regjeringen med Kristin Clemet som statsråd.

- Det var en lærerik periode, sier Bergesen. Det var en måte å se regjeringsapparatet fra innsiden. Jeg lærte mye om utdanningspolitikk, og hadde gleden av å ha en leder med høye ambisjoner og mye energi og som virkelig ville noe.

- Det var selvsagt statsråden som avgjorde sakene, men jeg var hennes høyre hånd i skolepolitikken. For meg var det en stor tilfredsstillelse å kunne være med på å få Universitetet i Stavanger i havn. Det var en stor begivenhet på høyde med at Statoil ble lokalisert her i regionen og med tilbakeføringen av bispestolen i 1925.

Bergesen har i mange år markert seg i lokalpolitikken som bystyre- og formannskapsmedlem.

DET POLITISKE DILEMMA

- Forskjellen på lokalpolitikken og nasjonal politikk er selvsagt at det er kortere avstand og lettere å få satt ting ut i livet. Men i begge tilfeller er det et dilemma. Det dreier seg alltid om at det er kortsiktig dagsorden, mens de sakene som skal gjennomføres skal ha et langsiktig perspektiv. Det hadde vi for eksempel i departementet i min tid med prosessen mot Kunnskapsløftet - som vi vil se resultatene av i et langsiktig perspektiv.

Bergesens politikerkarriere går nå mot slutten.

- Jeg har frasagt meg gjenvalg ved neste kommunevalg, sier Bergesen, og som leder av kommunalt foretak må jeg også begrense mitt partipolitiske engasjement i inneværende periode.

Helge Ole Bergesen har vært en sterkt engasjert forsker ved Fridtjof Nansens Institutt i Oslo på en rekke områder som miljø, oljespørsmål og bistand, bare for å nevne noen.

- Jeg har hele tiden vært engasjert i samfunnsspørsmål som miljø og olje. Det er verd å nevne et prosjekt om virkningen av oljeinvesteringer i utlandet, med problemstillingen om oljevirkksomheten i andre land vil gå i samme retning som i Norge: Lar det norske oljeeventyret seg overføre til utlandet?

OLJE OG VELSTAND

- Det er en illusjon å tro at olje bare vil føre velstand med seg. Det er fristende å si det motsatte: Jo mer olje, jo verre velstandsutvikling. I Nigeria er det blitt lavere levestandard enn tidligere. Korrupsjon er utbredt. Jo mer det er å stjele, jo flere tyver er det på markedet. For å ta en parallell: Hva hadde skjedd hvis oljen hadde kommet til Norge på 1700-tallet, det var en tid med korrupsjon og udugelige ledere. Det er den situasjonen som råder i Nigeria.

- Jeg ser på Stavanger2008 som et arrangement med høyt ambisjonsnivå. Vi skal spille i en divisjon som vi ikke har vært i tidligere. Vi skal strekke oss etter noe nytt. 2008 er bare et år, men det er like viktig å se hva som skjer i kjølvannet av 2008 for eksempel på Sjølvberget. Personlig har jeg høye forventninger til hva som skjer med kulturbevissheten etterpå, sier Helge Ole Bergesen, ny bibliotek- og kulturhussjef på Sjølvberget.

- I Norge har det gått bra fordi vi hadde et veletablert demokrati før oljeindustrien kom. Det er derfor en stor utfordring for norske oljeselskaper som skal inn i utlandet å motvirke tendenser som i Nigeria. Selskapene må være bevisste på dette området. I et internasjonalt perspektiv kan det se ut som om Norge er et unntak når det gjelder oljeinvesteringer og ikke hovedregelen.

2008

Kulturhuset på Sjølvberget er med i et prosjekt i Stavanger2008 med Gjestfrihetens kunster.

- Jeg ser på Stavanger2008 som et arrangement med høyt ambisjonsnivå. Vi skal spille i en divisjon som vi ikke har vært i tidligere. Vi skal strekke oss etter noe nytt. 2008 er bare et år, men det er like viktig å se hva som skjer i kjølvannet av 2008, for eksempel på Sjølvberget. Personlig har jeg høye forventninger til hva som skjer med kulturbevissheten etterpå.

- Hvordan ser den videre utviklingen av Stavanger-regionen ut?

- Kultur i bred forstand vil bli viktig for den videre utviklingen. Den videre verdiskapingen vil preges av menneskene som bor på et sted. Vi må fylle kulturbegrepet med innhold. Det blir spennende å se om det nye konserthuset vil leve opp til for-

ventningene og få et nytt ambisjonsnivå. Universitetet vil også bli en viktig drivkraft i regionen.

- Oljeindustrien vil fortsatt bli dominerende. Men den må være klar til å omstille seg til en tid ikke bare med nærmarked, men også fjernmarked i takt med oljeutvinning i nordlige egner som i Barentshavet og andre arktiske strøk.

INKLUDERENDE REGION

- Vi står også foran en større grad av migrasjon med flere mennesker som vil flytte hit fra andre land. Vi må bli flinkere til å inkludere folk fra utlandet. Vi trenger det for å få stimulans til egen kulturutvikling og som stimulans til nyskaping med bidrag fra flere utenlandske studenter og forskere. Oljeindustrien vil få ingeniører både fra Russland og India. De kommer hit med familier, og de skal trives her. Internasjonal åpenhet er noe vi må bygge videre på. Utlendinger har en annen oppfatning enn oss om hva som er det gode liv. Det er noe vi må ta hensyn til.

Nå er det sannsynligvis ingen i Bergesen-familien opp gjennom tidene som har vært spesielt fotballinteressert – før Helge Ole Bergesen.

- For meg er fotballen en livsviktig lidenskap, sier Bergesen. Av og til stiller jeg spørsmålet om det er nødvendig å plage seg selv på den måten. Det er en form for masochisme. Noen våkner opp

en søndag morgen og høre fuglene synge. Jeg tenker bare på den forestående Viking-kampen.

FOTBALL OG GALSAP

- Hva er det med dette ballspillet som skaper denne formen for galskap, spør Bergesen. Et VM er verdens største underholdningsshow. Det skaper teamfølelse og tilhørighet. I vår globaliserte verden er dette enda tydeligere. Det er mitt postulat at hvis 11 brasilianere kom til Bryne for å spille fotball med en argentinsk trener, ville de i løpet av kort tid spilt Bryne-fotball. Det har med den sterke lokale fotballkulturen å gjøre, sier Bergesen.

- Apropos tilhørighet. Hva har Bergesen-tilhørigheten betydd?

- Det har vært et privilegium. Det har vært en trygg oppvekst i den kulturen som ligger i arven. Samtidig er det klart at velstand forplikter individuelt og kollektivt. Jeg har skrevet en bok om min oldefar Sigval Bergesen. Hans grunntese var nettopp at velstand forplikter, og det skal god rygg til for å bære gode dager.

- Jeg håper selv å kunne bidra til at Sjølvberget blir en god rygg.

Det er mulig at SA-redaktør Tom Hetland befinner seg mellom barken og veden. Et sted som det ikke er spesielt behagelig å være med tanke at hans redaksjonelle stab har sagt et bastant nei til fusjonen.

Media Aftenbladet til Media Norge

Aftenbladet som morgenavis? Utenkelig for bare et par år siden. Aftenbladet i tabloid? Utenkelig for noen måneder siden. Nå er begge deler et faktum. Men Aftenbladet som fusjonert medlem i Media Norge sammen med Aftenposten, Bergens Tidende og Fædrelandsvennen? Utenkelig for bare noen uker siden. Men nå meget tenkelig. I løpet av høsten blir det endelig avgjort. Den potensielle fusjonspartneren Adresseavisen har riktignok hoppet av, men de fire andre fusjonskameratene fortsetter forhandlingene.

Tekst: Egil Rugland

Foto: Markus Johansson/BITMAP

Nå er det en kjensgjerning at det ikke har vært bare rungende enighet i de involverte avisene. Styret i Adresseavisen sa nei. Journalistene i Aftenbladet, Adresseavisen og Bergens Tidende sa også nei til fusjon, mens styrene i de gjenværende avisene sa ja. Aftenposten-journalistene sa ja under forutsetning av at Schibsted-konsernet får en eierandel på 50,1% med mulighet til å kjøpe seg opp ytterligere.

Nå har som kjent Aftenbladet en meget dominerende rolle i det regionale mediebildet. Aftenbladet er i dag ikke bare en papiravis, men et mediehus med egen radio, egen TV-stasjon og selvsagt nettutgave av avisen. Økonomien er meget god, annonsetilgangen i den mest ekspansive regionen i fedrelandet er også mildt sagt god. Hva har nå Aftenbladet å gjøre i en nasjonal mediemessig

sammenheng?

Det er mulig at SA-redaktør Tom Hetland befinner seg mellom barken og veden. Et sted som det ikke er spesielt behagelig å være med tanke at hans redaksjonelle stab har sagt et bastant nei til fusjonen.

Hektisk? Aftenblad-redaktøren slår ut med armene midt i fusjonsprosessen og den forestående overgang til tabloid. Så her er det ingen tid å spare.

Hvorfor Media Norge?

STERKERE

- De fire avisene slår seg sammen for å bli sterkere, sier Tom Hetland. Det gjør de for å møte de store fremtidig utfordringene som ligger foran oss, spesielt når det gjelder utviklingen av digitale medier.

- Det er fire kvalitativt sterke mediehus vi snakker om, og vi ønsker å sette en standard for norsk medieutvikling fremover. I dag har Orkla Media blitt solgt til Mecom. Det representerer en helt annen tradisjon mediemessig, med tøffere krav

til avkastning og mulig innblanding i det redaksjonelle. Media Norge er et forsøk på å slå ring om et uavhengig redaktørinstitutt og en sterk regional forankring.

- Men jeg vil understreke at fusjonen ikke er uproblematisk. Vi ønsker like fullt et samarbeid med Aftenposten og de andre mediehusene.

SCHIBSTED

Nå har mange fremstilt Schibsted-konsernet med VG og Aftenposten i mediestallen som den store, muligens stygge ulven.

-Schibsted-konsernet er i dag et tradisjonsbevisst og kvalitetsbevisst norsk mediehus som er fremtidsrettet, svarer Hetland.

Hva kan Aftenbladet tjene på en fusjon?

- Det er en forutsetning at de ansatte skal føle seg trygge også i fremtiden.

Aftenbladet står sterkt på papir, men er ikke like store på nett. Fusjonen kan bidra til å styrke posisjonen på nett og andre digitale medier som mobiltelefoner som opplagt blir en ny mediekanal.

Aftenbladet har tapt terreng på nett. Vi må gjøre noe her. På dette området er det mye å vinne i samarbeid med de andre mediehusene.

BEDRE

- Fusjonen gir oss mulighet til å bli bedre både på papir og på nett, og samtidig reddyke den regionale profilen. Det ligger i fusjonsavtalen en sterk forpliktelse til å verne om den regionale selvstendigheten til de enkelte avisene. Vi vil samtidig få tilgang til ny kompetanse og utviklingsstyrke på nett og andre nye kanaler. Et mediehus alene vil ha problemer med å følge fordi utviklingen skjer så fort. Schibsted-konsernet har proklamert at det skal bli Europas mest innovative mediekonsern.

NETTSATSING

- Helt konkret vil det i oktober bli et nytt tilbud på nett, med en felles kultur- og underholdningsredaksjon med fire medarbeidere som blir lokalisert i Aftenbladet, som formidler av felles stoff til Adresseavisen, Bergens Tidende og Fædrelandsvennen.

- Aftenbladet har hatt nettsider helt siden 1996, men satsingen ble ikke fulgt nok opp som følge av de økonomiske problematiske tidene i 2001 – 2002. Men nå er vi på vei opp med denne og andre nysatser.

NEI FRA JOURNALISTENE

Aftenblad-journalistene har sagt blankt nei til fusjonen blant annet med henvisning til at dette ikke blir en fusjon mellom likeverdige partnere med utgangspunkt i Schibsted-konsernets eierandel på 50%.

Hva betyr journalistenes motstand?

- Det er en stor utfordring for oss, sier Hetland. Vi skal gå en ny runde med avtalen med tanke på å forbedre og klargjøre en del punkter, slik at den regionale uavhengigheten og redaksjonens frie stilting sikres enda bedre. Motstanden tar vi på alvor, og vi skal ha en best mulig dialog med journalistene.

- Noen vil mene at Aftenbladet har en nær monopolstilling mediesig regionalt, med papiravis, nettavis, radio og TV (TV Vest)?

- Vi har konkurranse fra gode lokalaviser både i Stavanger, Sandnes og på Jæren, og fra riksmidia, i særdeleshet på nettet. I en nasjonal sammenheng er det klare begrensninger som skal forhindre en monopolsituasjon. En eier kan bare

kontrollere 33% av det norske avisopplaget. Med Adresseavisens nei vil Schibsted sannsynligvis ligge på rundt 33%.

INGEN DANS PÅ ROSER

- På den annen side er det ingen grunn til å skjule at de fleste fusjoner blir en skuffelse. Den nye konstellasjonen blir ikke nødvendigvis en dans på roser.

Aftenbladet i fremtiden?

- For oss er hovedpoenget å tilpasse avisen til nye behov. Vi skal holde posisjonen som papiravis og satse på vekst på nettet. Nyhetsformidling via mobil vil komme for fullt, kanskje også fjernsyn på mobil. Vi skal huske på at nettavisen ble etablert for 10 år siden. For 15 år siden hadde ingen hørt om nettaviser. I fremtiden vil utviklingen gå enda raskere. Vi må følge med i det som skjer og satse på det som har livets rett.

DOMINERENDE MEDIEHUS

- Om 10 år skal Aftenbladet fortsatt være det dominerende mediehuset i regionen, og fremst som et kvalitativt og offensivt mediehus når det gjelder å ta i bruk nye plattformer og nå folk. Aftenbladet skal fortsatt være en viktig samfunnsaktør og et levende debattforum.

Nybygget til Aftenbladet skal stå ferdig i 2008. Det innebærer en samlokalisering med TV Vest. Dermed blir TV-kanalen trukket nærmere inn i det daglige samarbeidet med resten av mediehuset, uten at den dermed skal miste sin egenart, ifølge Hetland.

I september ble det vedtatt en intensjonsavtale mellom de fire partene i Media Norge. I løpet av høsten vil det bli laget et utkast til endelig avtale.

- Jeg regner med at det vil gå i retning av en fusjon, sier Tom Hetland. Men den endelige beslutningen vil bli tatt i de respektive generalforsamlinger. Det betinger 2/3 flertall. Etter alt å dømme vil det skje i november.

Det betyr at Media Norge blir formelt etablert på nyåret i 2007, og da som et børsnotert selskap.

Aftenbladet skal fortsatt være en viktig samfunnsaktør og et levende debattforum, sier sjefsredaktør Tom Hetland.

U T E N D Ø R S R E K L A M E

Bannere og fasadedekor synliggjør ditt budskap på en effektiv måte. Vi leverer ulike materialer som tåler vær og vind – og monterer om det er ønskelig.

BITMAP*

Tlf. 51 84 92 30

Kvitsøygt. 91, 4014 Stavanger, post@bitmap.no, www.bitmap.no

REKLAMEFOTO SCANNING DIGITAL UTSKRIFT MESSEDEKOR BILDEDATABASE

SuperOffice.

Oljebransjen skriker etter folk. Belastningen øker på de som er i selskapene

**Vi leverer løsninger som griper inn
i den enkeltes hverdag,
og gjør den mer effektiv, enklere og morsommere**

CONMARK™

Jakob Askelandsvei 11, 4314 Sandnes, www.conmark.no

Meld deg på SuperOffice dagen 20 oktober i Stavanger Forum
og bli kjent med mulighetene.
Send din påmelding til CRM@conmark.no

HMS – Kun på arbeid?

Gjelder HMS kun i arbeidstiden? De som mener det tar fullstendig feil. HMS har med forståelse av hvilke konsekvenser vår atferd og våre handlinger kan føre til. I og med at vi har mer fritid i dag, og at vi engasjerer oss i flere og flere aktiviteter utenfor arbeidet, får HMS større innflytelse også i vår fritid.

Av Torbjørn Mork Oftedal

Hvem må bære konsekvensene av en ulykke?

Konsekvensene av personskader er i stor grad uavhengig av sted og tid for hendelsen. Ved alvorlige skader trengs den samme pleien uavhengig av om skaden skjer i fritiden eller på arbeidsplassen. La oss ta et eksempel. En person 35 år, gift og tre barn blir skadet og lam fra hodet og ned. Hva med forholdet mellom ektefellene? Hva med skyldfølelsen? Hva med oppfølging av barnas oppvekst? Hva med felles opplevelser som ferie og reiser? Hva med omgang med venner for ektefelle som ikke er skadet?

Listen av spørsmål vi kan stille oss er nesten uendelig. Blir denne listen kortere eller lengre om ulykken hender på arbeid eller i fritiden? Rent juridisk er det en forskjell.

Hvor skjer ulykkene?

Hvert år omkommer ca. 2.000 mennesker i Norge som en direkte følge av ulykker.

Dette tallet har vært noenlunde konstant de siste 30 – 40 årene. Går vi dypere inn i dette tallmaterialet finner vi at i begynnelsen av 1970-tallet ble årlig ca 250 – 300 mennesker drept i arbeidsulykker og ca 700 i trafikken. Totalt antall ulykker er ca. 2.000. I dag blir mindre enn 50 mennesker drept i arbeid og mellom 250 – 300 i trafikken, men fortsatt er totalsummen ca. 2.000.

Årsakene til den store reduksjonen av dødsulykker i arbeid og trafikk er selvsagt mange. Antall risikofylte arbeidsoppgaver er redusert, fokus på HMS-arbeid i bedriftene, sikrere biler, bedre og raskere hjelp til/på ulykkesstedet osv. Konklusjonen må bli; vil du være på den trygge siden – vær på arbeid lengst mulig!

Hva kan gjøres for å redusere personskader?

Vi har en mer aktiv fritid, og den andelsvise dødsraten i forbindelse med ulykker har forskjøvet seg mer og mer bort fra arbeids- og trafikksituasjoner til fritids- og hjemmeaktiviteter.

Vi bør derfor fokusere mer på personlig ansvarliggjøring og konsekvensforståelse – også for forhold som angår fritid. Kampanjer i media har vært benyttet uten noen synlig effekt. Etter min mening må en starte på arbeidsplassen, og utvide opplæringen til også å gjelde fritiden og inkludere hele familien.

Arbeidsgiver kan f.eks. arrangere kurs/opplæring hvor de ansatte kan ta med ektefelle/samboer og voksne barn, der en viser til eksempler på hva konsekvensene kan bli for den enkelte dersom ett av familiemedlemmene skulle bli alvorlig skadet. En må legge vekt på diskusjoner mellom deltakerne, og det vil være en fordel om hver familie danner en gruppe som kan diskutere utifra sin situasjon.

Dersom arbeidsgiverne virkelig mener noe med HMS-arbeidet, må de snarest se på hvordan de kan bidra til å redusere skader også i fritiden. Det vil være en god investering for bedriften.

Innlegget er forkortet av redaksjonen.

Høstkurs på Hurtigruten

Vi skreddersyr kurspakker!
Kontakt oss for tilbud

tlf 5167 65 00 www.haganorreiser.no

Verdier ved valg av ledere til næringslivet

Viktigheten av en godt fungerende toppledelse i næringslivet er åpenbar. På tross av fremragende produkter og en solid forretningsmessig plattform, kan et selskap med svak ledelse miste sin lønnsomme posisjon, og aksjonærverdier gå tapt i løpet av svært kort tid.

Tekst: Kåre Skorge, konsulent
Jaeger International
Foto: Fotobase/IllustrationWorks

Men hva kjennetegner en "fremragende leder", og hvordan finne ledere som er riktige i forhold til selskapets utfordringer og utvikling? Hvilket verdigrunnlag og hvilken faglighet bidrar til godt lederskap?

I Norge var det lenge en etablert sannhet at en fremragende leder kunne lede "alt", gjerne et selskap som var i en helt annen bransje og en helt annen situasjon enn den han eller hun opprinnelig kom fra. Både erfaring og forskning har vist at dette ofte er en feilslutning som kan få alvorlige følger både for selskapet og for ledere som har latt seg friste til en toppstilling i et selskap og en bransje de ikke behersker. Mange ledere har fått oppleve at strategiske, taktiske og operative grep som de erfaringsmessig har hatt suksess med, ikke fungerer i den nye sammenhengen.

SUKSESSKRITERIER

Vår erfaring er at det er av grunnleggende betydning at toppledelsen har en bakgrunn som gjør at den virkelig forstår og tar inn over seg hva som er de totale suksesskriteriene for selskapet. Hvilke interne og eksterne parametere det er viktig å styre for å lykkes - er en annen utfordring. Vi overraskes ofte over hvor

langt ned i detaljene de virkelig gode lederne går for å styre utviklingen og styrke resultatene. I forkant av en rekruttering til en topplederstilling er det derfor viktig for oss å få klarlagt kandidatenes praktiske og teoretiske vurderingsevne og gjennomføringskraft.

I vårt arbeid med executive search erfarer vi at det er avgjørende for å kunne levere de beste resultatene at toppledelsen og selskapet har en grunnleggende god relasjon der respekt og kommunikasjon er vesentlig. I tillegg kreves forskjellige lederegenskaper i ulike faser av et selskaps utvikling. **Pionér-, vekst-, turbulens-, modnings-, kriser og restruktureringsfasene** krever ulike lederegenskaper og ferdigheter. Kandidater for topplederposisjoner kan ha egenskaper og erfaringer som gjør dem perfekte i enkelte faser, men mindre egnet i andre.

LEDERSKIFTE

Der vi oftest ser behov for et skifte av toppledelsen er i overgangen fra pionerfasen - hvor ledelsens fokus har vært rettet mot noen få kunders behov, produktutvikling og de første salgene - til vekstfasen der en i større grad trenger systematisk markedsutvikling, finansielle strategier, FoU, storskala produksjon, kultur- og organisasjonsutvikling, samt internasjonalisering. Dette er også en fase der selskaper kan komme ut for salg. De store industrielle aktørene gis dermed muligheter til å gjøre sine beste investeringer. Mangel på industrielle miljøer og ledere med den erfaring og de mennes-

kelige kvaliteter som skal til for å lede et selskap i denne viktige vekstfasen, kan gi en begrensning for norsk næringsutvikling.

Selskaper som leverer gode resultater over tid, har imidlertid ofte lite utskiftning i toppledelsen. Det som kjennetegner topplerne i disse bedriftene er at de har fleksible personligheter, en solid verdiforankring og mestrer ulike lederstiler. I vår vurdering av topplerne går vi derfor inn på følgende lederstiler som alle kan være hensiktsmessige om de er tilpasset den aktuelle situasjonen: **Tvang** - krever omgående lydighet, **Autoritativ/Karismatisk** - mobiliserer for å nå visjonen, **Relasjonsbygger** - skaper emosjonelle bånd og harmoni, **Demokratisk** - bygger konsensus gjennom deltakelse, **Kravstillende** - forventer selvledelse og toppresultater og **Coachende** - utvikler fremtidens ledelse.

I vår analyse og vurdering av kandidatene søker vi å klarlegge hvilke lederstiler kandidaten er sterke på og hvilke han eller hun er svakere på. Denne informasjonen vurderer vi deretter opp mot selskapets forretningsmessige utfordringer. Vår erfaring er at selskaper med topplerne som mestrer bare én lederstil, kan få svakere resultater over tid. Dette gir uro blant ansatte og eiere, selv om han eller hun fremstår som tydelige og oppnår respekt og aksept i en periode.

SJEKKPUNKTER

I en systematisk vurdering av hvorvidt kandidaten egner seg i toppledelsen i et selskap er det mange sjekkpunkter vi vil

være innom. Noen deler av kandidatens verdigrunnlag vil imidlertid alltid vektlegges: **Integritet** – Har kandidaten vist at han / hun er å stole på? Tar kandidaten beslutninger innenfor et sett av akseptable etiske verdier? **Lederskap** – Har kandidaten et sterkt engasjement for kvalitet og toppinnsats? Tar kandidaten ansvar for resultater og produktivitet? Kan kandidaten prioritere sin egen og sine nærmeste medarbeideres tid og innsats? **Sosiale ferdigheter** – Har kandidaten evne til å kommunisere med og omgås mennesker? Kan han eller hun håndtere konflikter og uenigheter på en god måte? **Eksterne relasjoner** – Har kandidaten evne og vilje til å bygge opp og vedlikeholde konstruktive forhold til sine forretningsforbindelser? Vil kandidaten representere selskapet på en måte som

skaper velvilje hos kunder og omgivelsene? **Beslutningsevne** – Har kandidaten evne til selv å bruke finansielle data effektivt og dra de nødvendige konklusjoner? Har han eller hun evne til å formulere, analysere og utnytte de strategiske og operative forretningsmulighetene som fortløpende oppstår? **Organisasjonsforståelse** – Har kandidaten forståelse for organisasjonens behov for ressurser og evne til å utvikle og tilføre kompetanse samt å gi ansatte fullmakter? Har han eller hun styrke til å etablere en tilstrekkelig kontroll og overvåking av organisasjonens fremskritt og resultater i forhold til budsjetter og planer?

VARIGE LØSNINGER

Vi er overbevist om at et godt resultat av utvelgelsesprosessen er avhengig av dyp

aktelse for kandidaten og den relasjonen vedkommende er invitert inn i. Vi må synliggjøre et ekte engasjement og interesse for kandidaten om vi skal oppnå en tillitsfull relasjon. Respekt og konfidensialitet, ærlighet og kunnskaper om vår oppdragsgiver er verdier som vi vektlegger i interaksjonen med kandidaten. I tillegg er det av avgjørende betydning at fremstillingen av de viktigste utfordringene i stillingen er klare og realistiske. For oss er hensikten med vårt engasjement at vi får en varig løsning som gir betydelige fordeler både for oppdragsgiver og kandidat.

Kåre Skorge er daglig leder av "executive search"-selskapet Jaeger International. Han har tidligere vært direktør og partner i tilsvarende selskaper som PA Consulting Group og Boyden. Han har 20 års erfaring fra toppleder rekruttering. Han har i tillegg vært Personaldirektør ved

Borregaard Industries, Direktør Høgskolestyret for Rogaland, Lektor Sosialsolen Stavanger og vit.ass. Ullevål Sykehus. Utdannelse: Mag.art. i Utviklingspsykologi.

CV

Har bedriften din valgt pensjon fra Storebrand?

Flott! Da har du god grunn til å være fornøyd, for alle ansatte har en rekke fordeler. Disse kan du snakke med oss om. Vi kan totaløkonomi, bank og forsikring. Har du en gebyrfri dagligbank for eksempel?

Eva Benjaminsen	934 80 634
Eva Øgaard	934 06 865
Ann Kristin B. Pedersen	934 06 944

Vi er bank- og forsikringsrådgivere i Stavanger og Sandnes.

 storebrand

Mmmohyeeeees!

Gratis testperiode av MASSASJESTOL

Flere tusen arbeidsplasser i Norge har investert i massasjestol som et positivt HMS og velferdstiltak. Vi tilbyr dere nå å prøve en massasjestol helt gratis og uforpliktende.

www.inada.no - tlf 51 82 83 00

Norges største utvalg av massasjestoler

inada chair
www.inada.no

Vi har priser fra: Kr 15 990,- eks mva. Leie eller leasing fra kr 325,- pr mnd eks mva.

- Verdens mest avanserte massasjestoler
- Kjøp, leie, leasing – du velger
- 3 års garanti
- Rask levering

Eiendomsfond i Norden og Baltikum

Etterspørselen etter eiendom er stigende. Internasjonale eiendomsanalyser trekker frem Norden og Baltikum som den regionen som har best utsikter i eiendomsmarkedet i årene som kommer.

Aberdeen Eiendomsfond Norden/Baltikum ASA

Orkla Finans tilbyr nå andeler i dette eiendomsfondet, som er tilrettelagt for å gi en diversifisert eiendoms-eksponering i Norden, Baltikum og St. Petersburg.

API og Orkla Finans er rangert helt på topp.

Vår samarbeidspartner Aberdeen Property Investors (API) ble kåret til beste eiendomsforvalter i 2005 av det anerkjente europeiske finanstidsskriftet Euromoney.

Ta kontakt og be om et møte.

Når du kommer som investor til Orkla Finans, får du én kundekontakt som blir din rådgiver, og som gir deg personlig oppfølging.

Du finner oss i 4. etasje i Rolfsen-bygget på Arneageren.

Bjørn Brodal	92 86 66 16	bjorn.brodal@orkfin.no.
Kjellaug Irene Fiskå	98 85 14 69	kjellaug.fiskaa@orkfin.no
Johan Flaatin	92 28 93 51	johan.flaatin@orkfin.no
Bjørn Chr. Granberg	40 40 22 85	bjorn.granberg@orkfin.no
Ove Svela	92 86 66 14	ove.svela@orkfin.no

Orkla Finans

Bryggeriparken

Næringslokaler til leie

Bryggeriparken består av alle tidligere bygningene til Tou Bryggeri. Vi har tilgjengelig 230 000 kvm næringsareal på en 120 mål stor tomt. Eksisterende bygningsmasse er på 30 000 kvm.

Velkommen som leietaker i Bryggeriparken!

Vi har 2000 kvm kontorer og 5000 kvm butikk/lager i eksisterende bygningsmasse ledig. Videre skal det bygges ca 200 000 kvm hvor gateplan er forbeholdt butikk og utstillingslokaler.

Er du interessert i prosjektet kan du ta en titt på www.bryggeriparken.no eller ta kontakt med Terje Eidsmo på til: 908 28 510 eller sende mail til terje.eidsmo@bryggeriparken.no

PRICEWATERHOUSECOOPERS

*Kostnadseffektiv revisjon
Bedriftsrådgivning
Generasjonsskifte
Risikostyring
Juridisk bistand
Skatterådgivning*

PricewaterhouseCoopers DA
Forus Atrium
Postboks 8017
N-4068 Stavanger
Telefon 02316

<http://www.pwc.com>

Nytt fra matfylket

SR-bank blir kokkelandslagets hovedsponsor

Frem til 2008 skal SR-Bank bidra med 1,5 millioner kroner for at Det Norske Kokkelandslaget skal være best mulig forberedt til OL i kokkekunst i Tyskland. Sponsoravtalen gjør at kokkene kan forberede seg mye bedre på utfordringene som ligger foran dem, og konsentrere seg om å utvikle retter som skal bidra til å slå konkurrentene.

Landslaget, som har fire kokker fra Matfylket, er for lengst i gang med treningen, og menyen er tenkt ut -torsk med kongekrabbe og lam.

SR-bank ønsker med dette å være med på utviklingen av matnæringen i Rogaland, et viktig satsingsområdene i fylket. Landslaget er flotte representanter i så måte, sier viseadministrerende direktør i SR-bank Sveinung Hestnes.

Mat-nestor Eyvind Hellstrøms opplevelse av Gladmat Festivalen, Stavanger og Rogaland!

I sitt nyhetsbrev fra Bagatelle beskriver Eyvind Hellstrøm Matfestivalen som en ny folkefest, et kulinarisk Roskilde, intens, varmt og morsomt. Havnen har to magnetiske steder, Hall Toll - en hangar av et sted, vellykket mat og med rock and roll om natten, og perlen Tango på den andre siden med radarparet Kjartan og Aslak på offensiven. Hellstrøm opplever at mat og vin er gjennomtenkt og stedet har uformell og avslappet stil, og at folk er mer sultne i Stavanger enn andre steder i Norge. En målestokk for virkelige livsnytere er at det er mulig å kjøpe Havanasigarer. Assosiasjonene hans går til Carribean og Sevilla, hvor sigarer er kultur. Hellstrøm spør at Stavanger kommer til å bli restaurantby Number One i Norge.

Skagen Brygge Hotell blir beskrevet som det ideelle hotell, med personlighet. Alt ligger i gåavstand i Stavanger. Jærens beste lam og kjøtt og pølsevarer får du hos Albert Idsøe - kanskje Norges beste. Like i nærheten finner vi Bølgen og Moi og Craigs kjøkken. Hellstrøm nevner også Hjelmeland med Spa-hotellet Velvære, hvor det er et skikkelig vertskap og en dyktig kokk. Et Rivierahotel i Ryfylket, nytt og elegant.

Han glemmer heller ikke Sandnes og Charles & De, et konsept som bør interessere alle.

Landbruks- og matminister på besøk i Matfylket

Landbruks- og matminister Terje Riis-Johansen besøkte Rogaland. Ministeren fikk smakebiter på kjøkkenet til Gastronomisk Institutt. - Det er tydelig at disse folk kan jobben sin, sa han. Riis-Johansen var enig i at Rogaland kan betegnes som Matfylket. Her finnes det stor produksjon, en felles satsing og

mye innovasjon innen mat- og måltidsnæringen.

- Vi må formidle historien bak produktene, og det

Eivind Hålien fra Fagforum for Mat og Drikke (v) og Landbruks- og matminister Terje Riis-Johansen på besøk på Gastronomisk Institutt

er viktig at det finnes en lokal forankring og en god dialog, fortsatte ministeren.

Etter introduksjonen fikk stadsråden en presentasjon av Måltidets Hus og Fagforum for Mat og Drikke (FMD). Måltidets Hus skal stå ferdig ved årsskifte 2007- 2008. Hovedfokus vil ligge i skjæringspunktet mellom gastronomi og industri.

Samlokalisering i Måltidets Hus skal føre til synergier og samarbeid på tvers av bransjer. - Vi må snakke sammen, og dra inn alle bransjer i matsatsingen sa Halvard Ween, styreleder i FMD. Landbruksdirektør Jon Ola Syrstad trakk også frem det solide jordbruket som finnes i Rogaland. I tillegg forholder Rogaland seg til et internasjonalt matvaremarked. - Jeg er politisk sett veldig komfortabel med arbeidet som blir gjort og satsingen som finnes her i Rogaland, avsluttet minister Riis-Johansen.

Smaksprøver som ble servert Landbruks- og matminister på Gastronomisk Institutt

Strengere krav til byggherren

Lovgivningen stiller tradisjonelt strenge krav til byggherren og leverandøren. I to nye anbu dsstanda rder som ble innfø rt i september i fjor, skjerpes byggherrens plikter og ansvar overfor leverandørene under anbu dsprosedyren, med virkning for anbud også utenfor den tradisjonelle byggesektoren.

Tekst: Per Våland Mauritzen,
Arntzen de Besche Advokatfirma.

ANVENDELSE

Standardene, NS 8400 og NS 8410 for anbudskonkurranser uten og med forhandlinger, er tilpasset privat sektor. De erstatter den eldre NS 3400 fra 1972. Offentlig sektor omfattes i stedet av lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Vann-, avløps- og elektrisitetssektoren følger forsyningsforskriften for sine anskaffelser.

Skal én av standardene anvendes på anbudskonkurransen, må byggherren innta en uttrykkelig henvisning til den i anbudsinvitasjonen. Uten en slik henvisning skulle byggherren dermed være ubundet av kravene i standardene. Allikevel ble de generelle prinsippene bak den nå avskaffede NS 3400 ansett som god anbudsskikk i en høyesterettsdom, slik at oppdragsgiver var bundet av dem - selv uten en uttrykkelig henvisning til standardene.

Dette må, etter vår mening, også gjelde for etterfølgerne NS 8400 og NS 8410, særlig prinsippene om likebehandling av anbyderne og saklig grunn i valg av anbud. Oppdragsgivere kan dermed pådra

seg et erstatningsansvar ved brudd på de generelle anbudsprinsippene, selv uten en uttrykkelig henvisning til standardene.

VALG AV ANBUD

Mens NS 3400 ga byggherren "fri adgang til å velge hvilket som helst anbud", kan det etter NS 8400 og NS 8410 bare legges vekt på "forhold som har saklig tilknytning til anskaffelsen". Det har dermed skjedd en betydelig innstramming i byggherrens valgmuligheter ved anbudsantagelsen, slik at dette er mer på linje med regelverket for offentlige anskaffelser.

Med mindre annet er sagt, skal "det økonomisk eller forretningsmessig mest fordelaktige tilbudet velges".

Bestemmelsen åpner for skjønn, men så lenge faktorene som vektlegges må ha en saklig tilknytning til anskaffelsen, er marginene forholdsvis små. Pris både kan og skal vektlegges, og dersom ellers like anbud er levert inn, skal oppdraget normalt gå til den billigste anbyderen.

Byggherren har allikevel en utstrakt mulighet til å forhåndsdefinere avgjørelseskriteriene i anbudsgrunnlaget for selv å kunne styre valget av anbud, forutsatt at disse kriteriene kommer uttrykkelig frem av anbudsgrunnlaget. Slike kriterier må dermed være gjennomtenkt før invitasjonen sendes ut. Byggherren må dokumentere at hans valg av anbud var rettmessig,

og anbyderne kan nå kreve begrunnelse for byggherrens valg.

Også adgangen til å forkaste samtlige anbud er innstrammet, når dette i dag krever en saklig grunn. En anbudsutlysning kan i seg selv gjøre byggherren forpliktet til å inngå en avtale på et senere tidspunkt, slik at en forkasting av samtlige anbud ved utløpet av vedståelsesfristen i så fall utløser erstatningsplikt, og må tas høyde for under planleggingen av anskaffelsen.

FORHANDLING

Mens all forhandling mellom byggherren og entreprenøren er forbudt etter NS 8400, åpner NS 8410 for forhandling om hele eller deler av anbudet. Hvilken standard som velges, og med det fremgangsmåten og forhandlingsformatet, må avgjøres før anbudsru nden settes i gang. Under forhandlingene er byggherren pålagt en streng taushetsplikt.

Anbudsåpningen er lukket, og anbudene er konfidensielle frem til avtaleinngåelsen, slik at anbyderne ikke får kjennskap til de øvrige anbudene før forhandlingene er avsluttet. Byggherren kan på sin side ikke opplyse om de øvrige anbydernes priser, tegninger eller løsningsforslag under forhandlingene.

Per Våland Mauritzen er utdannet cand. jur. i Bergen, med spesialfag fra Universitetet i Heidelberg, Tyskland. Han har tidligere jobbet som vitenskapelig assistent på juridisk fakultet i Bergen, før han i 2005 begynte som advokatfullmektig i Arntzen de Besche i Stavanger.

Arntzen de Besche Advokatfirma betjener næringslivet i Stavanger og omegn, spesielt innen firmaets kjerneområder som er petroleumsrelatert virksomhet, finansvirksomhet og næringseiendom. I tillegg har firmaet **mange klienter innen arbeidsrett i regionen.**

Vitenskaps-kommunikasjon

Forskningsinstitusjonen IRIS ligger i forkant av utviklingen. De tenker utradisjonelt og annerledes. Å tenke nytt er et fortinn, men å overbevise andre om å satse på det nye og ukjente, er en utfordring.

Tekst: Cathrine Gjertsen

Foto: Eric Johanessen/BITMAP

- Vi er ikke flinke nok til å formidle forskningsresultater, viktigheten av det vi gjør og den generelle forsknings- og utviklingsaktiviteten på IRIS (International Research Institute of Stavanger). Vi må ta et kommunikasjonsløft, sier konstituert administrerende direktør, Anna Aabø.

Hun mener de bør ta tak i internkommunikasjonen først.

- IRIS består i dag av fire forsknings- og utviklingsenheter; marint miljø, petroleum, gassteknologi og samfunns- og næringsutvikling. Det er store forskjeller mellom avdelingene. Det maritime miljøet har for eksempel en helt annen terminologi enn petroleumsmiljøet. Utfordringen vår er å få miljøene til å snakke sammen og forstå hverandre bedre, forklarer Aabø.

- Et sterkt selvbilde er også viktig. Skal andre bli interessert i det vi arbeider med må vi selv vise engasjement og glød for forskningen. Vi må være stolte av oss selv. Vi har jo så mye å være stolte av, påpeker direktøren.

En av suksesshistoriene hun trekker frem er forskningsprosjektet CTour. For snaut ti år siden kom et forskerteam ved IRIS frem til en renseteknologi, CTour-teknologi, som reduserer skadelige utslipp offshore med opptil 90 prosent. I 1997 ble det tatt patent på rensekonseptet og CTour Process System as, som nå er en del av ProPure AS, ble etablert. - Historien om CTour viser at våre forskere,

sammen med næringslivet, ikke bare har hindret miljøskadelige utslipp, men også gitt liv til en ny bedrift, forteller Aabø. Jeg skulle ønske flere var klar over hvor viktig forskning og utvikling er for Norge. Vi må ha forskningskompetanse om norsk industri skal kunne videreutvikles. Forskingen gir definitivt resultater, noe suksesshistorier som CTour illustrerer.

Å SELGE DET UKJENTE

Det er en ting å snakke om forskningsresultater. IRIS skal også selge inn nye forskningsprosjekter til kundene sine. Resultatene er ukjente, men industrien må spille på lag, og Norges forskningsråd må overbevises om IRIS skal få finansiell støtte.

- Vi driver med gjennombruddsforskning. Vårt mål er å ligge 5-10 år i forkant av dagens praksis. Skal vi klare å jobbe så fremtidsrettet, må vi samarbeide med noen som forstår oss. Vi må finne folk og organisasjoner som ser nytten av å forske på nye måter, sier Aabø.

Med Ullrigg Centre har de virkelig klart å skape dialog og forståelse mellom forskning og industri. Det nye nasjonale kompetansesentret for sikre og smarte oljebrønner samler store og små aktører knyttet til boring og brønnteknologi.

- Sentret skal profilere miljøet nasjonalt og internasjonalt. Det skal være en anarkistisk og kreativ teknologiarena med fokus på dialog og formidling. Arenaen skal stimulere til samarbeid og utfordre aktiviteten innen forskning, testing, verifikasjon og utdanning. Målet er å bli et verdensledende kompetansemiljø, forteller Aabø. Hun er svært fornøyd med at bedriftene også bevilger store summer til

senteret. Statoil alene har gått inn med 50 millioner kroner til forskning, testing, utdanning og utvikling av møteplasser for industrien. I tillegg har Eni Norge signert en treårig avtale om forskning på boring og brønn. Det er tydelige bevis på at de har tro på at forskning og utvikling virkelig nytter.

FORMIDLINGSSAMARBEID

IRIS har i dag 205 ansatte, men ingen arbeider spesifikt med formidling eller informasjon. - Vi har ikke en egen fagperson hos oss, men samarbeider med informasjonsavdelingen på Universitetet i Stavanger. De er virkelig flinke til å folkeliggjøre det som skjer på forskningsfronten. Forhåpentligvis kan vi arbeide enda tettere med dem i fremtiden, sier Aabø. Selv om de ikke har en egen formidlingsavdeling, jobber én person på huset med IRIS sine nye websider. - Dette er en satsing for oss. Dette kan bli en av våre viktigste informasjonskanaler, tror Aabø.

I vikariatet som administrerende direktør fikk hun selv et større ansvar for å informere om IRIS: - Rollen som direktør gjør det enda viktigere å kommunisere enn tidligere i min vante rolle som forskningsdirektør. Det gledelige er at det offisielle Stavanger har stor respekt for forsknings- og utviklingsmiljøet i regionen. De setter pris på oss og inkluderer oss i det meste. Vi får være med å påvirke og får samtidig informere om aktiviteter ved IRIS, forklarer Aabø før hun drar videre til styremøte i Universitetsfondet.

Vi må ta et kommunikasjonsløft, sier konstituert administrerende direktør ved IRIS, Anna Aabø.

Fremtidsrettede relasjonsbyggere

Det lokale internettselskapet Hesbynet har vært tidlig ute med det meste; idsn, adsl, trådløst nettverk og bredbånd via adsl2+ og Cat5 kabler. Siste skudd på stammen er en relasjonsweb som skal sørge for at brukere forstår hverandre bedre og kommuniserer via alle mulige grensesnitt. Systemet er under utvikling, men den tekniske oppskriften er klar.

Tekst: Cathrine Gjertsen

Foto: Eric Johanessen/BITMAP

- Tanken er å sy ting i hop og finne sammenhenger. Brukere skal kunne kommunisere med hverandre via web, e-post, chat, video og telefoni. En skal ha tilgang til dette på internett, intranett, ekstranett og utplasserte terminaler i Stavanger sentrum. I bunn og grunn handler det om å få folk som kommuniserer til å beholde relasjonen, forklarer daglig leder for Hesbynet, Frode Hesby.

Han er overbevist om at medarbeiderne i Hesbynet kan løse de tekniske utfordringene knyttet til relasjonswebben, men innser at det er mer enn teknisk infrastruktur som må til.

- Vi trenger hjelp fra psykologer, lederutviklere, coachere og kommunikatører for å gjøre relasjonswebben brukervennlig, forståelig og effektiv, sier Hesby.

Som leder for en bedrift som satser tungt på kundestøtte, kjenner han godt til kommunikasjonsutfordringene mellom teknikere og brukere: - Mange har nok opplevd å snakke med IT-eksperter som

bruker avansert fagterminologi når de skal forklare deg hvordan du skal bruke systemer. Kundene blir lett frustrerte om de blir møtt med "fagprat". Løsningen kommer oftest når enn snakker om bruk og nytte. Da kan man finne en felles betydning, tror Frode Hesby.

Internettgründeren har god trening i å snakke om bruk og nytte. Da han startet med internettoppkobling til modem på Finnøy på midten av 1990-tallet opptrådte han nærmest som en predikant. - Jeg fortalte alle at dette var fremtiden, og at internett gav dem nye muligheter, men det var vanskelig å selge noe så nytt til dem som ikke hadde hørt om det engang. Etter en stund gikk likevel jungeltelegrafer. Folk hørte at jeg drev med noe nytt og spennende. Da ble folk nysgjerrige, forteller Hesby.

FRA EN KJELLER PÅ FINNØY TIL STAVANGER SENTRUM

Hesbys interesse for kommunikasjon og teknologi startet tidlig. Bestefaren drev butikken Hesby Radio og faren, som også var gårdbruker, leverte og reparerte også tv- og radioapparater for folk på Finnøy. Fra Pedersbakken solgte de tv, radio og walkietalkier. Frode, som hadde tannregering, var innom butikken hver gang

han var i Stavanger for å besøke tannlegen: - Jeg ville jobbe i butikken, men var selvsagt alt for ung til det, forklarer Hesby.

Det ble ingen butikkjobb, men et internettselskap i kjelleren hjemme på Finnøy. Det som startet som et enmannsforetak, er i dag en bedrift med 18 ansatte. Kontoret ligger i dag godt synlig i Klubbegaten 6, midt i Stavanger. Lokaliseringen er ikke tilfeldig.

- Vi vil være best lokalt. Selv om vi har kunder i hele Norge, er det Stavanger-regionen vi satser på, for her kan vi være best, mener lederen for Hesbynet. Selv om internett gjør verden mindre, ønsker Hesbynet å være fysisk nær kundene sine. 1. juli åpnet de en Hesbynetbutikk i Østervåg. Foruten å selge bredbånd, rutere og modem kan teknikere hjelpe med alskens spørsmål om brannmurer, antivirus, spam, kabling, webhotell, backup, telefoni og betalingsautomater m.m. I tillegg viser de i praksis hvordan kundene skal håndtere utstyr og programmer.

- I sommer lanserte vi også en webshop som skaffer kunden alt vi ikke har plass til på butikklageret, men vi tror kundene setter størst pris på butikken i Østervåg. Terskelen for å ta kontakt med

- Hesbynett satser lokalt, men den langsiktige målsetningen er global. Om fem år håper vi å være størst, best og raskest i Rogaland på bredbånd og bredbåndstjenester, forteller Frode Hesby, daglig leder av Hesbynett AS.

teknikere er lav, og for mange er det lettere å diskutere ting i butikken, enn over telefonen, sier Hesby.

FORTERE OG FORTERE

Hesbynett satser lokalt, men den langsiktige målsetningen er global. Om fem år håper de å være størst, best og raskest i Rogaland på bredbånd og bredbåndstjenester. I internettbransjen handler det meste om å levere de hurtigste internettilbudene. Det går fortere og fortere, og det gjelder å ha best hastighet til beste pris: - I boligområdet Verven i Stavanger

kan vi levere inntil 100 MB (Megabites) per sekund til hver bruker, der er vi klart best på pris og hastighet, fastslår Hesby.

Den nyeste kategorien på markedet er Cat5-kabler, men Hesbynett vil levere enda høyere hastighet på tv-kabelnettet eller via fiber. Frode Hesby mener flere tusen kunder kan få raskere internett via tv-nettet.

Han ser også utviklingsmuligheter knyttet til IP-TV. Ideen går på å koble TV, PC, telefon og bredbånd gjennom én og samme kabel. Så lages det en portal med multimediatjenester på bredbånd:

- Infrastrukturen er klar, men må få levert tjenester fra sin lokale innholdsleverandører som kan gjøre dette til et lokalt produkt, forklarer Hesby.

Hesbynett-lederen mener IKT-sektoren har voldsomme muligheter og tror Stavanger-regionen er rette sted å være: - Oljeindustrien og en internasjonal befolkning har gjort at vi ligger langt fremme.

Folk i regionen er ikke redde for å ta nye systemer i bruk og er åpne for nye ideer. Det gjør Stavanger-regionen til et attraktivt IKT-marked, sier Hesby.

Nyhet til små bedrifter: PRO - enkel og effektiv bankløsning

Hvis du lever av kundene dine,
er det dem du skal bruke tiden
din på!

pro

Fordi arbeidstid er penger

Det går sikkert an å si mye fint om banker. Men for deg som driver en liten bedrift er det ikke særlig lønnsomt å trekke kølapp i banken for hver minste lille ting. Arbeidstiden din er penger. Det er hos kundene det skjer!

I SpareBank 1 SR-Bank ønsker vi å legge forholdene best mulig til rette for de små bedriftene. Derfor har vi utviklet PRO - en enkel og komplett bankløsning for våre minste bedriftskunder, som gir flere fordeler og rabatter. PRO inneholder alt du trenger og er langt enklere enn det du har i dag.

Vil du vite mer? Se www.sr-bank.no/pro
Ta kontakt med oss på tlf 02008
eller post@sr-bank.no

AMBIO Rekruttering AS

tilbyr rekruttering til faste stillinger til alle deler av næringslivet - både på nasjonalt, nordisk og internasjonalt nivå.

Enten du er på jakt etter nye medarbeidere, kollegaer eller nye utfordringer lover vi å ta godt i mot deg.

Du har kompetansen og erfaringen - vi skaper mulighetene.

Besøk oss på **www.ambio.no**

AMBIO Rekruttering AS, Godesetdalen 10, 4034 Stavanger
Tlf: 51446400 Fax: 51446401 E-post: rekruttering@ambio.no

Noen vil alltid savne den gamle kopimaskinen.

KONICA MINOLTA

www.konicaminolta.no

strada

Med bizhub savner du ingenting.

Vi har skapt et nytt begrep innen kontorutstyr som drastisk reduserer kostnader og inspirerer til en uendelighet av muligheter. Du kan skrive ut, skanne, kopiere, fakse og sende e-post direkte fra bizhub. Og mye mer. bizhub er ganske enkelt midtpunktet for smarte forretninger.

Markedets mest komplette serie av fargeprodukter.

bizhub
forandrer alt

Konica Minolta Business Solutions Norway AS · Sverdrupgate 23 · 4007 Stavanger · Tlf. 09400
www.konicaminolta.no

Mellom klima og kaos

Det er vanskelig å kommunisere dersom man ikke vet hva man snakker om. Det har vi alle erfart. Enda vanskeligere kan det være å kommunisere dersom man vet hva man snakker om. Det har Bellona erfart. Kunnskaps- og forskningsbasert miljøengasjement byr på helt spesielle kommunikasjonsutfordringer, fastslår Bellonas Aage Stangeland - med røttene i Sandnes - i en samtale med Rosenkilden. Bellona hadde lagt deler av feiringen av sitt 20-års jubileum til løvens hule, Stavanger, dagen før ONS åpnet.

Tekst: Jan Gjerde

Foto: Markus Johansson/BITMAP

Å komme gjennom til folk, næringsliv og myndigheter med tydelige budskap om klimaendringer må nødvendigvis innebære noen kompromisser på retorikkens alter. Bellona har valgt som kommunikasjonsstrategi: "If you can't beat them, join them". Derved opptrer Bellona, Statoil og Shell som partnere for en bærekraftig utvikling. Til hoderysting og hellig vrede fra de øvrige miljøorganisasjonene.

- Vi vet ikke alt om global oppvarming og klimaendringer, men to ting vet vi med sikkerhet; at det finnes naturlige og menneskeskapte klimaendringer. Nå forskes det på å kartlegge samspillet mellom disse to, og hva konsekvensene kan bli når de inntreffer. Forskningen gir imidlertid stadig tydeligere bevis på at de menneskeskapte klimaendringene er reelle. Den store utfordringen er å ta høyde for at klimaendringer kan skape enorme omveltninger i livsbetingelsene for våre sivilisasjoner, sier dr. scient Aage Stangeland.

- Bellonas posisjon i miljø- og klimadebatten er at veksten i verdens energibehov kan gjøres både bærekraftig og lønnsom. Her ligger det et verdiskapningspotensial for Norge som våre nasjonale strategier rett og slett lukker øynene for. Vårt håp ligger hos oljeselskapene, fortsetter Stangeland. Oljeselskapene har

ressurser til å etablere neste generasjons bærekraftige energiløsninger. De vet at prosessene må starte nå. Vi forsøker å bidra til å bygge en kunnskapsbru mellom miljøkrav og økonomi.

For ett år siden la Bellona fram en rapport med den kryptiske tittel "CO2 til EOR på norsk sokkel." Den handler om avkarbonisering av fossile energikilder, deponering av CO2 i sokkelen (CCS - Carbon Capture and Storage) og bruk av CO2 som trykkstøtte og økt utvinning av olje (EOR - Enhanced Oil Recovery). Før sommerferien i år fikk Olje- og energidepartementet en rapport fra Gassco, Petoro og Gassnova om samme tema og konkretisering av 12 mulige verdikjeder med CO2 som innsatsfaktor. Konklusjonen i denne rapporten var at "under normale bedriftsøkonomiske forutsetninger er ingen av verdikjedene lønnsomme."

På hvilke punkter er det at Bellonas og den statlige rapporten avviker ?

- Vi har sammenfallende synspunkter når det gjelder forståelsen av klimatrusselen og de teknologiske utfordringene. Vi skiller først og fremst lag når det gjelder definisjonen av lønnsomhet. I magasinet "Stavanger-regionen, Europas Energihovedstad", som ble delt ut til husstandene i Stavanger på ONS' åpningsdag, skriver Sveinung Sletten, informasjonsdirektør i Petoro AS, at injeksjon av CO2 for permanent lagring primært vil være en kostnadsskjede som ikke har det oppsidepotensial som ligger i en verdi-

kjede for CO2-injeksjon til økt oljeutvinning. Dette ser vi på som en avsporing. Resonnementet er korrekt dersom vi taler om kortsiktig bedriftsøkonomisk lønnsomhet og ser bort fra miljøkostnadene. Det er også korrekt om vi tar utgangspunkt i bare ett pilotprosjekt. Men når ti anlegg er på plass tilsier all erfaring at kostnadene reduseres fordi vi da har nye erfaringer, og da må konklusjonene endres. Statens rapport er rett og slett uten dynamikk, og den er visjonsløs. Tar vi med miljøregnskapet og belaster alternativene for miljøkostnader, blir regnestykkene også annerledes. Blant annet vil man med lagring spare milliarder på CO2-kvoter, som er en betydelig kostnad for næringslivet. Går man enda et skritt videre og legger til grunn samfunnsøkonomiske beregninger, er det ingen tvil om hva som er de riktige løsninger. Problemet er at Staten og politikerne ikke har et reelt incentiv til å tenke samfunnsøkonomisk. Det er jo et paradoks.

Folk flest har kanskje problemer med å forstå alle regnestykkene og formlene? Klimautfordringene kan også oppleves som usikre spekulasjoner fra folk som har gjort det til en forretningsidé å spille på menneskenes naturlige frykt?

- Jeg tror likevel at det er utviklingen på grasrota som kommer til å bli avgjørende og som vil tvinge politikerne til å tenke utover symbolhandling. I 2050 vil isen på Nordkalotten være helt borte i siste halvdel av sommerhalvåret. Smelter isen på Grønland, vil havnivået stige med syv

Aage Stangeland, er Dr. Scient, Han er født i Sandnes 1971 og har doktorgrad i materialteknologi (UiO). Han er nå rådgiver i Bellona innen energt, primært med fokus mot Bellonas CO2 arbeid. Viktigste prosjekt i 2006 har vært Bellonas arbeid med den europeiske teknologiplattformen ZEP (Zero Emission Fossil Fuel Power Plants). Dette er et EU prosjekt hvor formåleter å etablere retningslinjer for hvordan EU kan redusere CO2 utslippen.

meter. Disse endringene har vi allerede registrert starten på. Middelhavsområdet vil bli ørken, for å ta det nære. Får vi økning i havtemperaturen i Norskehavet, vil torsken flytte fra Lofoten til Barentshavet, eller et annet sted fordi plankton og krill i Barentshavet ikke overlever på grunn av for stort innslag av ferskvann og endringer i vannets surhetsgrad. Dette er ting folk forstår, men dette er også en arena for store interessekonflikter, så kampen om gjennomslagskraft og budbringerens troverdighet vil bli helt avgjørende. Jeg tror forresten at holdningsendringene kan komme tidligere i USA enn i Stavanger-regionen, sier sandnesbuen.

Hvorfor det?

- USA har et desperat behov for å bli kvitt sin avhengighet av olje fra Midtøsten. Canada har energireserver i form av kull som er dobbelt så store i energiekvivalenter som oljen i Midtøsten. Å avkarbonisere kull er mye rimeligere enn å fjerne CO2 fra olje og gass. Derfor vil kull få en renessanse som energikilde. USA vil kunne bli en stor bidragsyter til lavere klimagassutslipp i framtiden på tross av at landet ikke har undertegnet Kyoto-protokollen. I Norge har vi undertegnet Kyotoavtalen, men gjør lite for å oppfylle dens krav. Her ligger vi like dårlig an på tabellen som Viking. Vi som ser Stavanger-regionen litt utenfra, kan ikke unngå å legge merke til at regionen har

minimal fokus på alternative energiformer. Stavanger har vært flink til å posisjonere seg som oljehovedstad, men det er langt igjen før byen blir en energi- og miljøhovedstad. Dere har heller ikke vist innovasjonsevne på energiområdet utenom olje- og gasssektoren. Dette kan være forklaringen på at et forskningsbasert Center of Expertise på energisektoren ikke legges til Stavanger-regionen. Miljøet har et for snevert fokus til det, avslutter Stangeland.

Miljøstiftelsen Bellona, stiftet av Frederic Hauge og Rune Haaland 1986. Kaller seg selv framtidsvokteren. Balanserer hårfint mellom hardtslående motoffentlighet og samarbeid med næringslivet. Rekrutterer medarbeidere med vitenskapelig kompetanse. Fryktet og respektert. Deltar i nasjonale og

internasjonale forumer med kraftretorikk, grensesprengende konsepttenkning og faglig kompetanse på høyt nivå. Hovedkontor i Oslo, avdelingskontorer i Brussel, Murmansk, St. Petersburg og Washington D.C.

Følg lydsporene til Bjergsted

Lidenskap er det ordet som sammenfatter de temperamentene som har ført til at vi i Stavanger forvalter en unik lydsamling – og nå er i ferd med å etablere oss som et av de fremste sentra i Europa for sikring og bevaring av den analoge lydarven. - Husk at lydsporene er like viktige for historien og vår kulturelle selvforståelse som spor i ord og spor i jord, sier Jacqueline von Arb, arkivleder ved Norsk Lydinstitutt og daglig leder for nyskapningen MemNor AS.

Tekst: Jan Gjerde

Foto: Markus Johansson/BITMAP

Jacqueline von Arb er selv et eksempel på at man må kunne gå både på vannet og gjennom murer når man skal skape og bygge opp noe nytt. Hennes kompetanse, erfaring, nettverk og entusiasme har ført henne til toppen i organisasjonen International Association of Sound and Audiovisual Archives, hvor hun ble valgt til visepresident. I Norsk Lydinstitutt i Bjergsted har hun ansvaret for en av

Europas største lydsamlinger som er tilgjengelig for publikum, med sine 100.000 LP-er og 40.000 78-plater og titusener av lydbånd, kassetter og videoer. Arkivet består hovedsaklig av de spektakulære lydsamlingene til Arne Dørumsgaard, John Sanders, Boris Semeonoff og musikkfaglige arkiver etter Fartein Valen og Rolf Davidson. Sistnevnte bygde opp et register som inneholder programmene fra over 125.000 konsertframføringer i Norden fra 1920. Felles for disse er at de valgte å overlate sine samlinger og vitenskapelige materiale til Norsk Lydinstitutt i Stavanger. Og for ytterligere å under-

streke instituttets posisjon og reputasjon: Da samleren Odd-Jan Jonassen søkte etter en faglig forsvarlig forvalter for sin unike samling av Tandberg opptaksutstyr, falt valget på instituttet i Stavanger. Her finner man Tandberg lydbåndopptagere fra modell 1 og til den siste som ble produsert.

I sommer ble selskapet MemNor AS, Audio Archiving Services, etablert i Stavanger i samarbeid med belgiske Memnon. MemNor skal tilby digitalisering og arkivtjenester for lydmateriell.

- Dette hadde det ikke vært mulig å få til om ikke Stavanger hadde hatt et faglig

Jacqueline von Arb, daglig leder av Stiftelsen Norsk Lydinstitutt Stavanger er et eksempel på at man må kunne gå både på vannet og gjennom murer når man skal skape og bygge opp noe nytt, sier . Hennes kompetanse, erfaring, nettverk og entusiasme har ført henne til toppen i organisasjonen International Association of Sound and Audiovisual Archives, hvor hun ble valgt til visepresident.

og kulturelt miljø som kunne bygge opp under selskapets visjon. Partneren kom ikke rekende på ei fjøl, og måtte overbevises om at Stavanger var det rette stedet. Stavanger2008 og Universitetet var to viktige premisser, forteller Jacqueline von Arb. Hun fortsetter:

- Nå er utfordringen å markedsføre MemNor overfor potensielle brukere. Vår samarbeidspartner Memnon, med virksomheter i flere europeiske land, har bygd seg opp en betydelig og meget lønnsom kundeportefølje. Det er dette vi nå også skal gjøre i Norge og Norden. Et viktig budskap å formidle til institusjoner, organisasjoner og næringsliv er at deres lydarkiver også kan representere et økonomisk aktivum. Materialet, når det blir konvertert og bevart skikkelig, kan ha stor kommersiell og bruksmessig verdi i tillegg til det kulturelle og historiske. Jeg er overbevist om at behovet for våre tjenester bare vil øke med tiden.

En oppgave som dette krever både spesialkompetanse, kapital, ressurser og teknologi. Er dette på plass?

- Ja, i den forstand at vi er den institusjonen i Norge som bevisst har posisjonert

seg slik at vi har dette tilgjengelig. Vi er i stand til å integrere de relevante fagmiljøer for å løse akkurat denne oppgaven. Vår forretningsplan har høstet lovord. Stavanger har muligheten til å utvikle en helt ny næringsklynge i form av digitaliserings-, bevarings- og tilgjengeliggjørings-tjenester. Fra før har Stavanger det fremste nasjonale fagmiljøet for digitalisering og preservering av bilder, knyttet til Statsarkivet i Stavanger. Visjonen er at konserveringskompetansen i både lyd og bilde kan bli samlet under ett tak i Arkivenes Hus som er under planlegging på Ullandhaug.

I pressen ble det nylig opplyst at NASA har mistet originalopptakene fra den første måneferden?

- Det skyldes at NASA ikke har hatt god nok kompetanse og prosedyrer på sikker lagring av opptaksmateriale. De fikk folk til månen, men originalopptakene fra denne verdenshistoriske begivenhet er borte, kanskje for alltid. Globalt er over 200 millioner timer med lydopptak i ferd med å forsvinne, dels fordi mediene de er lagret på, brytes ned eller går tapt i f. eks brann eller naturkatastrofer, dels fordi

teknologien som skal til for å avspille dem, går ut av bruk, eller ikke lenger er tilgjengelig, fortsetter hun. Det haster å gjøre noe nå, lydmateriale på analoge medier har langt mindre levetid enn papir, understreker von Arb.

Du sa innledningsvis at vi kan bli fremst i Europa på dette området. Du vet, vi i Stavanger liker veldig godt å høre at vi er i både verdenstoppen og Europatoppen?

- Norsk Lydinstitutt ble en av syv partnere i et treårig EU-prosjekt som heter MEMORIES. I dette ligger det en uvurderlig anerkjennelse. Prosjektet er meget omfattende og skal ta for seg det som på fagspråket kalles et audio-semantic indekseringssystem for å lette systematisering og gjenfinning av lydmateriale. Anvendelsen av internasjonale og åpne standarder, som for eksempel Open Archival Information Systems, innebærer i praksis at teknologien vil gjøre det mulig at informasjonen vil kunne bli søkbar på tvers av eksisterende databaser. Så sent som den 24. august i år vedtok Kommisjonen i Brussel et direktiv om digital bevaring og online tilgjengelighet av kulturelle ressurser. Man må med andre ord

ta konsekvensen av trenden at man ikke leter lenger enn til det som finnes i et elektronisk format. Det som ikke finnes online, eksisterer ikke lenger, for å sette det litt på spissen, avslutter Jaqueline von Arb.

Det hender at intervjueren henfaller til litt filosofisk refleksjon. Han tenkte: Hva har brakt oss, dvs. Stavanger, dvs. Norsk Lydinstitutt, til dette frontavsnittet i den digitale revolusjon? Jacqueline von Arb nevnte innledningsvis stikkordet "lidenskap".

Tankene går tilbake til den lidenskap som brant da Olav T. Laake om kvelden den 18. mai 1983 tok en telefon til Arne

Dørumsgaard i Marzio i Italia etter at NKR hadde sendt et TV-program om hans unike lydsamling som han fryktet at måtte selges, fordi Den norske stat ikke var interessert i å overta den. – Dette må jo være en sak for Stavanger, tenkte Laake, daværende leder av kulturstyret i kommunen. Dørumsgaard var positiv, men det var man ikke i Stavanger kommune. – Jeg tror at saken var til behandling hele 26 ganger i ulike kommunale styrever og organer, og motstanden var massiv, forteller Laake i dag. Saken ble oppfattet som elitistisk.

Det som er sikkert er at det var ingen institusjonelle forutsetninger til stede i 1984 for at Stavanger skulle bli senter for

et Norsk Lydinstitutt, og nå et nasjonalt og nordisk senter for bevaring av lyd.

Laake hadde rett, Stavanger tilegnet seg en uslipt diamant, men også selve slipingen beror på lidenskap – og at det finnes enkeltpersoner og nettverk som brenner for å virkeliggjøre sine idéer – og som evner å løfte det hele opp og fram. Vi andre er dem stor takk skyldige. Og for å avrunde: – Norsk Lydinstitutt er prikken over i-en i Bjergstedmiljøet, slår styreleder i Stavanger Konserthus, Elisabeth Sjø Jespersen fast, i en kommentar til Rosenkilden.

Stiftelsen Norsk Lydinstitutt Stavanger ble opprettet i 1984 gjennom en avtale mellom Stavanger kommune og Arne Dørumsgaard etter initiativ av Olav T. Laake. Instituttet er kompetansesenter for interpretasjonsforskning med vekt på gramfonrepertoaret i det 20. århundret. Materialet i samlingene er tilgjengelig gjennom utstillinger, digitale media, prosjekter, forskning og undervisningsprogrammer for utdannings- og forskningsinstitusjoner. Lydinstituttet samarbeider med Institutt for musikk og dans ved Universitet i Stavanger. Målet er å gjøre samlingene tilgjengelige også via internett. Styreleder: Sigurd Vik, daglig leder: Jacqueline von Arb

MemNor AS Audio Archiving Services er et selskap for arkiveringstjenester og digitalisering av audiovisuelt materiale. Selskapet tilbyr også restaurering av lydmateriell og sikker langtidslagring av analog og digital lyd. Selskapet eies med 51 % av Norsk Lydinstitutt og 49 % av det belgiske firmaet Memnon. Memnon Audio Archiving Services har hovedkvarter i Belgia, med kontorer i Frankrike, Tyskland og Storbritannia. Det har oppdrag for bl.a. British Library, Bibliothèque Nationale de France, Europa Parlamentet, Institut National de l'Audiovisuel, France), Reader's Digest, etc.

Jacqueline von Arb (født 1964) er arkivleder ved Norsk

Lydinstitutt, hvor hun har arbeidet siden 1989, og nyutnevnte daglig leder for MemNor AS, Audio Archiving Services. I 2005 ble Jacqueline von Arb valgt til visepresident i den internasjonale organisasjonen for lydarkiver, International Association of Sound and Audiovisual Archives (IASA), for perioden 2005-2008. Hun har graden Bachelor of Arts i Fransk, Tysk og Spansk fra Central University of Iowa, USA, og fra Universitetet i Wien, Østerrike, etterfulgt av studier i norsk ved Universitetet i Trondheim. Musikkonservatorie-utdanning i Tromsø med klaver som hovedinstrument ble etterfulgt opp med en årsenhet i hørelære og musikkteori. Utdanningen fortsatte med fag innen organisasjonsteori, kommunikasjon, ledelse og organisasjonsendring ved Universitetet i Stavanger (tidligere Høgskolen i Stavanger). Hun gjennomfører nå studier i audiovisuell arkivering. Von Arb har de siste tjue årene bodd og arbeidet i Norge, men har beholdt sitt sveitsiske statsborgerskap.

Har du verdifull lyd liggende? Norsk Lydinstitutt tar gjerne i mot store og små donasjoner av 78-plater eller LP-plater. Bidrag blir fortløpende registrert, katalogisert og gitt en sikker oppbevaring for ettertiden. Kontakt: Norsk Lydinstitutt, Bjergsted Terrasse 5, 4007 Stavanger, tlf 51 83 40 60 – 98 25 06 28.

Din lokale ekspert innen WebSphere og Domino teknologi

DK Digital leverer skreddersydde løsninger innen intranett- og internett portaler ved bruk av standard programvare. Kontakt oss for å få eksperthjelp innen oppgraderinger, utvikling og integrasjonstjenester.

IBM Lotus software

IBM WebSphere software

post@dkdigital.no telefon: 51 85 84 60 www.dkdigital.no

INNSYN OG UTSYN

Hva med tomatene på Finnøy, Eriksen?

- Jeg har veldig store forventninger til at vi skal kunne øke den innenlandske bruken av gass, øke verdiskapingen og sikre mange spennende arbeidsplasser i fremtiden, sier næringsminister Eriksen. Forskningsrådet, LO, NHO og Norsk Gassforum overleverte i går rapporten GassMaks til næringsministeren. Rapporten slår fast at Norge må bruke gassen fra Norge til egen, industriell produksjon. - Vi kan bruke gassen til å produsere varer som for eksempel plast, nanoprodukter og syntetisk drivstoff. Men det må mer forskning til, sier Eriksen. Økt verdiskaping på 10 milliarder kroner er potensialet, ifølge rapporten. Men både staten og industrien må bidra med til sammen 2 milliarder kroner på forskning over en 10 årsperiode.

NRK Nyheter 25. august 2006

Oljefeber

Universitetet i Stavanger har vedtatt å utvide antall studieplasser på petroleumsfag med 20-25 prosent denne høsten. Den internasjonale etterspørselen etter kompetanse på dette området er enorm. - Et viktig tema på ONS i år er hvor en skal finne de menneskene som den globale petroleumsindustrien så sårt trenger. Vi på UiS ser at ungdommen responderer på denne utfordringen, noe som resulterte i en rekordstor økning til petroleumsfag i år. Rektor Ivar Langen har derfor bestemt

at vi får anledning til å tilby studieplasser til 20-25 prosent flere studenter enn planlagt, uttaler Bøe.

Rogalands Avis 25. august 2006

Operadebatten

Vi er skjønt enige med ordfører Jostein Rovik som minner om at det bare er 12 minutter med tog mellom de to byene. Det er en avstand operainteresserte i Stavanger har vist at de takler helt fint. Sandnes opera- og operettekompani har i samarbeid med solister og Sandnes orkesterforening fylt Kulturhuset til randen gjennom en rekke lokale oppsetninger. I høst kan Jarle Braut for eksempel ta turen fra Bryne til Sandnes og få med seg både Tryllefløyten og La Bohème. Det er også verdt å minne om at Sandnes kulturhus er blant de arenaene som får mest ros fra Den Norske Opera når riksoperaen sender sine oppsetninger ut på norges-turné. Konserthuset i Stavanger skal koste 1,25 milliarder. Vi kan også minne om at Kulturhuset i Sandnes "bare" kostet rundt 80 millioner kroner, og at de fleste innbyggerne i dag er skjønt enige om at dette har vært vel anvendte penger.

Sandnesposten 4. august 2006

From pollution to solution

Norsk sokkel har enorm kapasitet til CO2-lagring. Man kan samle CO2 fra hele Vest-Europa og sende det til Norge, mener olje- og energiminister Odd Roger Enoksen. - Teoretisk kan all

CO2 fra vest-europeiske kilder samles inn og føres ned i formasjonene på den norske kontinentalsokkelen kontinuerlig i 400 år. Lagring av karbon i Nordsjøen er derfor ikke bare en mulighet for å redusere CO2-utslippene i Norge, men også for store deler av Europa, sa Enoksen på ONS onsdag.

Dagens Næringsliv 23. august 2006

Tog er fremtiden for Europa

EU-landene skal de neste 15 årene bruke mer enn 2000 milliarder kroner på jernbane. 22 av de 30 store transportprosjektene som EU har prioritert, handler om å ruste opp eller bygge nye jernbanestrekninger. Frem til 2020 skal EU bruke mer enn 2000 milliarder kroner på å bygge nesten 95 000 kilometer med jernbane. 20 000 av disse er høyhastighetsbane. Europas motorveier er dødsfeller og gir enorme utslipp av CO2. Fly forurensner mer, og terroraksjoner har gjort at reisetiden blir lang på korte strekninger. Flypassasjerer som er trette av køer skapt av nye sikkerhetsrutiner, flykter til toget.

Aftenposten 27. august 2006

Ikke bare festival men også formidling

Etableringen av europeiske kulturhovedsteder regnes som EUs mest vellykkede kulturtiltak, med god forankring i europeisk kulturliv og medier. Det er ikke bare en kulturfestival, men også et prosjekt med vekt på formidling og publikums opplevelser.

kulturnett.no/ 28. august 2006

MICROSOFT DYNAMICS CRM 3.0

Microsoft Dynamics 3.0 er en komplett CRM-løsning som gir deg alle verktøyene og mulighetene du trenger for å danne deg et tydelig bilde av dine kunder. Med moduler for salg, markedsføring og kundeservice, gir Microsoft CRM deg en rask, fleksibel og rimelig løsning som sørger for konsistente og målbare forbedringer i alle forretningsprosesser, gir deg tettere relasjoner med kundene og hjelper ditt selskap med å oppnå økt lønnsomhet.

FOR MER INFORMASJON KONTAKT TROND IDEN TLF: 481 03 422
www.hands.no

HANDS™
Integrator of Business Solutions

Hvilken IT kompetanse trenger næringslivet nå?

Mange synes å tro at ting går så fort i dag, at teknologien endres radikalt, og at vi derfor trenger helt annen kompetanse enn bare for kort tid siden. Dette gjelder ikke minst innen informasjonsteknologi. Men er det slik?

Tekst: Sigbjørn Barlaup Pedersen, førsteamanuensis Universitetet i Stavanger, Institutt for økonomi og ledelse

Tekst: Bjarte Ravndal, førsteamanuensis Universitetet i Stavanger, Institutt for økonomi og ledelse

Med første øyekast er svaret ja, men går man dypere inn i problemstillingen, så er svaret vesentlig mer nyansert. Internett er kanskje den mest kjente nyskapningen innen IT, det er i alle fall noe som ligner et brudd med tidligere muligheter og praksis. Men det er bare brukergrensen, eller nettleseren som i seg selv er ny, og også den er allerede blitt eldre enn 10 år. De fundamentale greiene derimot har vært der i minst 30 år.

INTERNETT SOM KOMMUNIKASJONSPLATTFORM

Derimot er Internett som kommunikasjonsplattform og infrastruktur blitt vesentlig mer tilgjengelig. Nesten alle er knyttet opp på 'nettet', i alle fall i Skandinavia og noen andre steder i verden. Dette fører selvsagt til nye muligheter, og endrer vår måte å bruke teknologien på.

Vi skal imidlertid ikke glemme at det har vært store og radikale endringer innen informasjonsteknologi tidligere. Overgangen fra håndskrift til boktrykking, var et radikalt brudd på tidligere praksis, og det førte blant annet til en radikal

"nedbemanning". Dersom vi også ser på utviklingen av andre kommunikasjonsmedier, som telegrafene og jernbanen, så var disse også større brudd med fortiden.

Men IT er annerledes, og disse bakstreverske tankene må ikke lede noen til å tro at vi mener IT er mindre viktig. Tvert imot. IT kryper inn over alt, slik at IT er helt nødvendig for dagens næringsliv, for ikke å si dagens moderne samfunn. IT brukes av "alle" og er til stede over alt. De som ikke henger med, vil ha en vesentlig ulempe.

Så hva betyr det å henge med?

IT er på mange måter en hverdagslig teknologi, og IT er en infrastruktur. Det betyr at alle må forholde seg til IT, og alle må på sitt vis beherske bruken av IT. Men svært få trenger å kunne forstå de teknologiske detaljene inngående, som f.eks. hvordan man programmerer et IT-system fra grunnen av. Dette gjelder også i næringslivet.

HVA KAN IT BRUKES TIL?

Derimot er det helt avgjørende å kunne

identifisere hva IT kan brukes til i din virksomhet. Her ligger utfordringen for oss alle. Vi må leve med og bruke IT. Vi må forstå nok av IT til at vi forstår hva som er nyttig og produktivt for egen virksomhet, og vi må vite hva som må til for å kunne utnytte dette potensialet. Dette gjelder alle, og definitivt ikke bare en IT-avdeling eller såkalte IT-eksperter.

I dette arbeidet er oversettere utrolig viktige. Dette er personer som nettopp forstår nok av teknologien til å sette denne inn i sin rette sammenheng. De vet hva som trengs i sitt samfunn og i sin organisasjon. De makter å gjøre bly om til gull, eller sagt på en annen måte, de makter å skape verdi for sin organisasjon gjennom bruk av IT.

For å klare dette må de vite en god del om teknologi, men de trenger på ingen måte å vite hvordan den er laget. Disse personene eksperimenterer ikke med teknologi i seg selv, de eksperimenterer med anvendelse av teknologi. Disse menneskene utvikler ikke teknologi, men de stiller krav til hvordan teknologien skal fungere.

KUNNSKAP SOM ANALYTISK EVNE

Dermed trengs det kunnskap som analytisk evne knyttet til det å stille krav til teknologien og leverandørene. Dette kan skje gjennom innkjøp og kontraktsarbeid, som så leder over til innføring og bruk i egen

organisasjon. For at dette skal lykkes, så kreves forretningsforståelse, menneskekunnskap, organisasjonskunnskap og ledelse. Det krever selvsagt også IT-kompetanse, men man må sette "business" først, IT siden.

OVERSETTERNE

Oversetterne representerer en tverrfaglig kompetanse som binder sammen teknologiforståelse med forståelse og interesse for utvikling av forretningsvirksomheter.

De vet hva virksomheten lever av, de kan forretningsprosessene, og de vet hvordan teknologien kan utnyttes for å oppnå konkurransemessige og strategiske fordeler.

Dyktige oversettere vet også at teknologien "lever sitt eget liv". Funksjonalitet og

virkemåte endres i takt med læring og eksperimentering. Selv de mest geniale utviklerne er ikke i stand til å forutse kreativiteten til dyktige brukere. Derfor er også utilsiktet bruk ofte det som overlever. Oversetterne vet at teknologi må forstås i en sosial sammenheng.

Vi på UiS har allerede en utdanning som setter dette i fokus. Vi har et treårig studium som kombinerer økonomi og administrasjon med IT. Våre kandidater skal kunne fungere som oversettere, og kanskje kan de vokse inn i en framtidig rolle som en moderne IT-sjef. En IT-sjef som ikke bare har et forvaltningsansvar for IT-infrastrukturen i bedriften, men som i tillegg er en naturlig del av ledergruppen, og som bidrar aktivt til utvik-

lingen av forretningsvirksomheten.

Oversettere kan også fungere som det nødvendige bindeleddet mellom IT-konsulentvirksomheter og deres kunder. De kan bli bedriftsledere med den lille ekstra kunnskapen om strategisk bruk og innføring av IT i organisasjoner som gjør at de kan ta ansvar for organisasjonsutviklingsprosjekter uten å bli overkjørt av IT-teknologene.

Men for at dette skal bidra til næringslivets beste, så må studiet og fagmiljøet våge å utsette seg for samarbeid og innsyn. Vi håper at Stavanger-regionens næringsliv er villig til å utfordre oss!

Bjarte Ravndal har en doktorgrad (Ph.D) og en mastergrad (Cand Merc) fra Norges Handelshøyskole (NHH), begge innen strategi og ledelse med et fokus på Information Management. Han er også sivilingeniør innen databehandling fra Norges Tekniske Høgskole (NTH). Ravndal underviser primært innen Information Management på UiS sine bachelor og masterprogrammer. Han forsker på innkjøpsrelasjoner og styring av kontrakter, og han er engasjert i prosjekter som undersøker hvordan IT kan utnyttes i næringslivet.

Sigbjørn Barlaup Pedersen underviser innen informasjonssystemer og arbeider med en doktorgrad innen serviceledelse og innovasjon. Han har sin utdanning fra Høgskolen i Stavanger, nå UiS, der han er sivilingeniør innen IT og petroleum. Barlaup Pedersen har erfaring fra forskning og forskningsledelse, samt konsulentarbeid.

GV

IP telefoni og betalingsterminal via internett.

Smarte løsninger. Så får du gjort mer av det du tjener penger på.

Hesbynett as • telefon 51 53 20 53 • www.hesbynett.no

HESBYNETT

PTC SafeLift®

For improved
gas lift reliability

www.ptc-norway.com

Designed to be
a well barrier!

- Tested according to ISO 17078-2
- Seal faces are protected from flow erosion
- Extensive modelling provides excellent resistance against particle erosion
- Unique system to eliminate vibration and oscillation
- No elastomers inside valve

PTC

Petroleum Technology Company a.s

Slettestrandveien 13 | 4032 Stavanger | Norway

Tel. 51 95 08 00 | Fax. 51 95 08 01 | E-mail post@ptc-norway.com

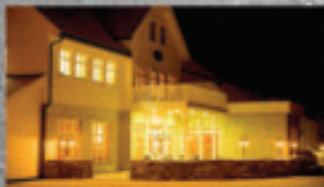

Konferanse eller julebord? Utforsk Ryfylke!

No er tida inne til å tinga plass for gode førjulssopplevingar i Ryfylke!
Tradisjonsmat eller kokken sine nye julerettar, valet er ditt.
Les meir på www.ryfylke.com.

Saude Fjord Hotel - Gode tradisjonar
Tlf. 52 78 12 11 saudefjord@online.no
www.saudefjordhotel.no

Ryfylke Fjordferie - Fred, ro og inspirasjon
4130 Fister, Tlf. 51 75 10 10
www.fjordferie.no

Spa hotell Velvære - Rogalands første spa-hotell
4130 Hjeltnesland, Tlf. 51 75 12 00
www.spahotellvelvere.no

Rødne Fjord Cruise - Konferansebåten!
Skagenkaien 1B, 4004 Stavanger, Tlf. 51 85 52 70
www.roedne.no

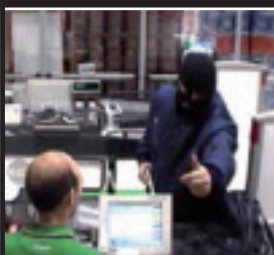
Scan One - Skreddarsyr konferansen
Pb. 7029, 4004 Stavanger, Tlf. 51 85 09 10
www.scanone.no

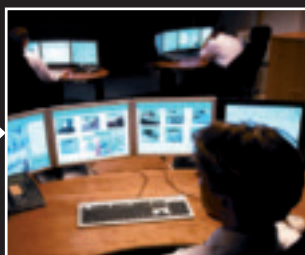
Mo Laksegård - Aktiviteter i naturen
4230 Sand, Tlf. 52 79 76 90
www.molaks.no

Tradisjonell **kameraovervåkning** er utgått på dato!

Nyhet! NorAlarm LIVE bilderoverføring gjør det mulig å få live-bilder inn til vår FG-godkjente alarmstasjon.
Du får "ekstra personell" på jobb -24 timer i døgnet – noe som gir de ansatte ekstra trygghet ved truende situasjoner.

Ved faretruende situasjoner, mottar vår alarmstasjon live bilder og det blir umiddelbart iverksatt nødvendige tiltak.

Ved reelle situasjoner blir all informasjon overført til politiet. De får full kontroll over situasjonen og grunnlag for å treffe riktige tiltak.

Et ran eller en tilsvarende traumatisk situasjon vil i de aller fleste tilfeller føre til angst, usikkerhet og sykefravær i bedriften. Det er ledelsens ansvar å iverksette forebyggende HMS og sikkerhetstiltak som skal verne og sikre både ansatte og verdier!

NorAlarm bildeoverføringstjeneste:

- Trygghet for de ansatte, aldri alene på jobb
- Live bilder inn til vår alarmstasjon
- Alltid personell fra NorAlarm som følger med 24 timer i døgnet, 365 dager i året

- Respons og utrykning – riktig type utrykning til hver hendelse
- Unngår falske alarmer
- Komplette svinnkontroll
- Erstatte kostbare vekterkontroller

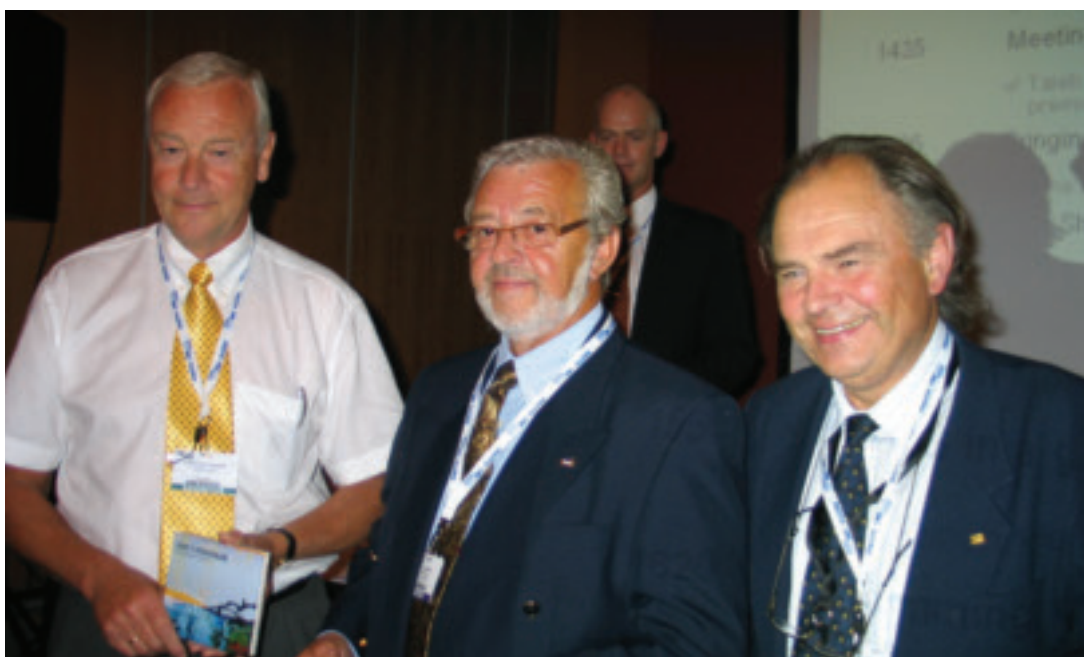
Ta direkte kontakt med Salgsjef Mikke Staahl på
tlf: 93 80 39 96 eller m.staahl@noralarm.no for mer opplysninger.

Et lite merke med stor verdi!

LNG - raskest voksende energikilde

Under ONS 2006 arrangerte Næringsforeningen et seminar med fokus på LNG. Framtidsutsiktene viser et økende behov for energi - nasjonalt og internasjonalt. Med lave vannmagasiner og høy oljepris, er muligheten for tilførsel av mer energi gjennom LNG til stede og situasjonen positiv for AS Norge.

Fra venstre: Erik Brinchmann, leder i Norsk Naturgassforening, Anton Jenssen, teknisk direktør i Tine Midt-NorgeBA og Jan Arvid Øvestad, prosjektleder i Lyse Gass AS. Møteleder John Avaldsnes i bakgrunnen. Avaldsnes er partner i Ernst & Young og leder av Næringsforeningens ressursgruppe for Energi.

Tekst og foto: Trude Refvem Hembre

LNG, Liquified Natural Gas, flytende gass eller naturgass – kjært barn...

LNG er den raskest voksende energikilden i verden, ifølge Ole Aga i Teekay. Ved en temperatur på 163 grader celsius vil naturgass gå over i flytende form - LNG. For å frakte gassen til de største markedene - USA, India, Kina og Japan -

er det selvsagt hensiktsmessig å endre gassen til flytende væske, fordi den da opptar mindre volum på skipene som frakter gassen.

Omtrent 70 deltakere var til stede på seminaret. Administrerende direktør i Gasnor AS og leder i Norsk Naturgassforening, Erik Brinchmann, la vekt på mulighetene LNG vil gi det norske markedet. Muligheter som tilførsel av ny energi, kraftig reduksjon av luftforurensning, reduksjon av klimagassutslipp og utvikling av norsk teknologi innenfor bruk av naturgass,

I dag har Norge tre LNG-produksjonsanlegg, og på Melkøya bygges det fjerde. Naturgass er fritatt CO₂-avgift, og er et viktig virkemiddel for utbygging av infrastruktur. - Forsyning er viktig, og LNG er en viktig del av forsyning, hevder Brinchmann.

ONS hadde i år en egen hall med fokus på LNG. Seminaret ble avsluttet med en omvisning i LNG-hallen ved Ole Aga.

Grunnlovens § 100, 2. ledd:

Ingen kan holdes retslig ansvarlig for at have meddelt eller modtaget Oplysninger, Ideer eller Budskab, medmindre det lader sig forsvare holdt op imod

Ytringsfrihedens Begrundelse i Sandhedssøgen, Demokrati og Individets frie Meningsdannelse. Det retslige Ansvar bør være foreskrevet i Lov.

Vern om varslere

Den vanskelige balanse mellom ansattes ytringsfrihet og lojalitetsplikt

I kjølvannet av Enron-skandalen og andre tilsvarende saker fra finans- og næringslivet, har ønsket om å beskytte de såkalte "varslere" eller "whistleblowers" kommet opp. Flere land har gitt regler som ikke bare verner varslerne mot gjengjeldelser fra arbeidsgiver, men som endog innebærer en oppfordring til arbeidstakere om å fremkomme med informasjon om ulovlige eller kritikkverdige forhold i bedrifter. Myndighetene har på denne måte signalisert og lovfestet at slik varsling både er lovlig og ønsket.

Tekst: Advokat (H) Thomas Smedsvig
Foto: Illustrationworks/www.fotobase.no

NY ARBEIDSMILJØLOV

Da den nye arbeidsmiljøloven trådte i kraft fra 1. januar 2006, ble bestemmelsen som nedla forbud mot gjengjeldelse overfor arbeidstakere som varslet offentligheten om kritikkverdige forhold i virksomheten unntatt. Lovbestemmelsen som skulle beskytte varslerne, § 2-4, trådte dermed ikke i kraft. Regjeringen Stoltenberg varslet samtidig at den ville gi mer utførlige regler som regulerte forholdet.

I februar fremmet Arbeids- og inkluderingsdepartementet forslag til nye bestemmelser i arbeidsmiljøloven. Felles for samtlige bestemmelser var at departementet uttalte at reglene kun er en lovfesting av allerede gjeldende rett på området. Følgelig kan en si at utsettelsen av ikrafttreddelsen av § 2-4 ikke har noen betydning ettersom den slumrende bestemmelsen gir uttrykk for gjeldende rett. Av samme grunn kan det sies at arbeidsgivere og arbeidstakere allerede i dag må innrette seg etter reglene selv om de ennå ikke er vedtatt som formell lov.

YTRINGSFRIHETEN

Utgangspunktet for lovforslaget (og gjeldende rett), er at arbeidstakere omfattes av Grunnlovens § 100 om ytringsfrihet.

Denne bestemmelse ble endret i 2004 da vernet om friheten til å ytre seg i det offentlige rom, ble kraftig styrket (se egen faktarute). Utgangspunktet er følgelig at arbeidstakere har rett til å uttale seg offentlig om faktiske forhold ved virksomheten de er ansatt i, og de må utad kunne ytre seg om eller delta i faglige eller politiske debatter som berører deres egen arbeidsgiver eller eget arbeidsforhold. Herunder må du kunne peke på kritikkverdige forhold eller komme med kritiske synspunkter.

Vernet for varsleren gjelder imidlertid ikke ubegrenset. Arbeidstakeren må utvise lojalitet og tillit i sitt ansettelsesforhold slik at vedkommende ikke bidrar til å skade virksomhetens saklige og berettigede interesser. Å trekke grensen mellom den akseptable og den uakseptable ytring har vært uklar og omdiskutert, og de foreslåtte regler tar sikte på å bidra til større klarhet.

FORSVARLIG VARSLING

Lovforslaget stiller krav om at arbeidstakerens fremgangsmåte skal være forsvarlig. Ved offentlig varsling skal det tas hensyn til om varslingen bygger på et forsvarlig grunnlag, om den gjelder forhold som har allmenn interesse og om arbeidstaker først har varslet internt, med mindre han hadde grunn til å tro at dette ville være uhensiktsmessig.

Kravet om at varslingen må ha et forsvarlig grunnlag, innebærer at arbeidstakerne skal være i "aktsom god tro" om

at det faktisk foreligger kritikkverdige forhold slik det varsles om. Kravet om allmenn interesse vil beskytte arbeidsgiver mot at opplysninger som kun er av intern eller personlig karakter og interesse, blir et tema som kommer ut og blir gjenstand for diskusjon på den offentlige arena. For eksempel vil dette kunne gjelde interne personkonflikter eller forhandling om personlige avtalevilkår. Vi har sett eksempler hvor arbeidstakere i en forhandlingssituasjon om sluttvederlag ved fratreddelse, bruker trusselen om å gå til media som et forhandlingskort. Dette vil kunne rammes, men også personlige konflikter vil i visse tilfeller kunne ha offentlig interesse.

Grensen mellom den berettigede – og dermed vernede – ytring og den illojale handling, er ofte vanskelig å trekke i praksis. Dette må bero på et konkret skjønn i det enkelte tilfellet, men generelt skal det mye til før virksomhetens interesser skades så sterkt og uberettiget at den ansatte mister sitt vern mot gjengjeldelse. Departementet uttaler at det ikke kan stilles for strenge krav til arbeidstaker; han må ha en vid skjønnsmargin med hensyn til valg av fremgangsmåte. Det uttales også at hensynet til ytringsfriheten skal veie tyngst i vurderingen, og at det skal være en vesentlig interesseovervekt i favør av arbeidsgivers interesser for at en skal kunne si at arbeidstaker ikke har varslet på en forsvarlig måte.

Om grensen overskrides, vil arbeidsgiver kunne iverksette disiplinære forføy-

ninger overfor den ansatte, som for eksempel advarsel, oppsigelse eller, i alvorlige tilfeller, avskjed. Om derimot varslingen ligger innenfor lovens rammer, vil en gjengjeldelse fra arbeidsgiver kunne medføre konsekvenser bl.a. i form av erstatningsansvar. Arbeidstaker som utsettes for rettsstridig gjengjeldelse, kan kreve oppreisning for ikke-økonomisk tap uten hensyn til arbeidsgivers skyld. I tillegg kan arbeidstaker kreve erstatning for økonomisk tap på vanlig erstatningsrettslig grunnlag.

RETNINGSLINJER FOR VARSLING

Det er også grunn til å påpeke at arbeidsgiver ikke kan innskrenke varslingsadgangen gjennom avtaler eller arbeidsreglement. På den annen side foreslås en ny regel som pålegger plikt for arbeidsgiver til å utarbeide retningslinjer eller iverksette andre tiltak som legger forholdene til rette for varslingsadgangen om kritikkverdige forhold i virksomheten. Dersom bedriften har etablert forsvarlige retningslinjer og praksis som sikrer at kritikk kan tas opp og bli forsvarlig behandlet internt, vil en arbeidstaker som ikke følger disse retningslinjer, lettere kunne bebreides. En offentlig varslingsadgang kan i en

slik situasjon fremstå som uforsvarlig. Arbeidsgiver vil i så fall kunne ha grunnlag for disiplinærforføyninger uten risiko for erstatningsansvar. Det kan følgelig bli avgjørende om arbeidsgiver har oppfylt sin plikt til å utarbeide retningslinjer og iverksette tiltak som nevnt.

Interessant er det at departementet også foreslår en regel som beskytter varslere som arbeider i den offentlige forvaltning. Forslag til ny § 13g i forvaltningsloven nedlegger forbud mot instruksjoner som pålegger taushetsplikt om opplysninger som allmennheten har krav på innsyn i.

OPPTRE I SAMSVAR MED LOVFORSLAGET

Etter at lovforslaget var ute på høring, har departementet foreslått enkelte endringer som innebærer en ytterligere styrking av vernet for varslere, også i forhold til det som departementet i sitt høringsnotat betegnet som gjeldende rett. Blant annet foreslås en ny regel som tar sikte på å gjøre vernet mot gjengjeldelser overfor varslere mer reelt. Gjengjeldelsesforbudet foreslås utvidet til også å omfatte gjengjeldelser mot arbeidstaker som fremskaffer eller sam-

ler inn opplysninger, eller som på andre måter gir til kjenne at yttringsfriheten vil bli brukt. Følgelig vil også den forberedende handling eller trusselen om varslingsadgang, bli vernet. Videre foreslås en regel om delt bevisbyrde. Det innebærer at dersom arbeidstaker fremlegger opplysninger som gir grunn til å tro at det har funnet sted ulovlig gjengjeldelse, veltes bevisbyrden over på arbeidsgiver. I denne situasjon er det arbeidsgiver som må sannsynliggjøre at det ikke har funnet sted gjengjeldelse i strid med loven.

Når det gjelder varslingsadgangen til tilsynsmyndigheter, utvides yttringsfriheten i forhold til gjeldende rett. Arbeidstaker har rett til å varsle offentlige myndigheter uten at det stilles krav om at varslingsadgangen er forsvarlig.

De nye reglene forventes å bli behandlet i Stortinget i løpet av høsten. Ettersom reglene i stor grad er lovfesting av gjeldende rett, bør arbeidsgiver allerede nå påse at virksomheten opptre i samsvar med lovforslaget og har etablert retningslinjer for intern varslingsadgang.

Kvam data AS, er et programvarehus som utvikler dataprogrammer for store og små bedrifter.

Kvam data AS har gjennom 25 år utviklet løsninger både for private så vel som for kommuner og annen offentlig administrasjon, og er kjent for «smarte løsninger».

Vi dekker et stort område innen programmering og har sammen med samarbeidspartnere et bredt spekter med kompetanse.

Vi utvikler våre løsninger med:

- .NET
- Ajax
- Javascript
- SQL

Vi har også lang erfaring med Linux, C, VB og ASP.

KVAM

Kvam data AS
Nikkelveien 14 - Pb. 1101, Lura - 4391 Sandnes
Tlf: 51 97 13 00 - Mobil: 957 55 534
e-post: post@kvamdata.no - www.kvamdata.no

Smarte løsninger

Vi er klare for nye utfordringer!

Nye medlemmer i Næringsforeningen

Næringsforeningen har nå passert 2.700 medlemmer, og foreningen har i perioden 16. mai til 13. september fått

- 35 nye medlemsbedrifter

- 3 nye studentmedlemskap

Totalt er 157 kontaktpersoner innmeldt i denne perioden.

Nye bedrifter i Næringsforeningen 16.05.06-13.09.06

ACE Bemanning

Adv.firma Sjødin, Meling & Co DA

Aker Drilling ASA

Aktiv Kapital Norge, avd. Sandnes

B-Tech

Cape Performance AS

Cinnamon - Parameter AS

Delling Group AS

Det visuelle AS

DnB Nor Markets

Eltervaag Eiendomsutvikling MUF

Ermias Asefa Tadesse

Konsulentfirmaet Folk

Fritidsinvestering AS

Galleri Gann

Gray Select AS

Gunvar L. Wie

Klepp Sparebank

Leif Kielsen AS

Lovechild AS

MemNor AS Audio Archiving

MOFix

Norges Taxiforbund avd. Rogaland

Optimum Production AS

Pelikan Personell AS

Red Spider Technology

Remora ASA

Ryfylke Fjordferie

Senitel AS

Spenncon AS

Student Niklas Valskaar

Student Robert Ødegård

Student Trude Meling

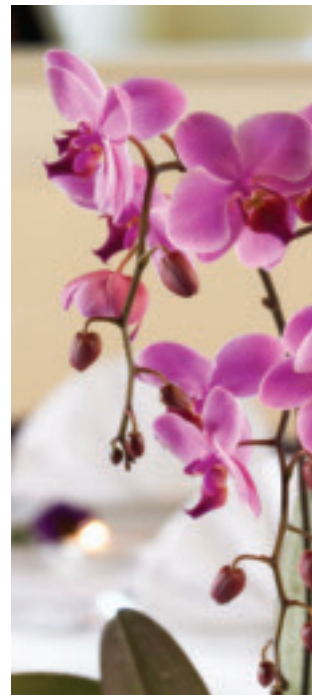
Tektonisk AS

UpSource Nordic AS

Veidekkke Eiendom AS

Viste Strandhotel

Zink Clothing

NYE VOLVO S80. DIN SJETTE SANS.

Nyheter som Adaptiv Cruise Control, kollisjonsvarsling, bremsehjelp, aktive Bi-Xenon lys, Personal Car Communicator, videreutviklet Aktivt Chassis og mye mer holder deg informert og beskytter deg uansett hva veien har å by på av overraskelser. Nye Volvo S80 setter ny standard både når det gjelder sikkerhet, innvendig komfort og innovativ teknologi.

volvocars.no/S80

NYE VOLVO S80 FRA KR 497 700,-

GJ.SN. FORBRUK 6,3-11,9L/100KM. CO2-UTSLIPP 167G-284G/KM. LEVERT FORUS/BRYNE

Volvo. for life

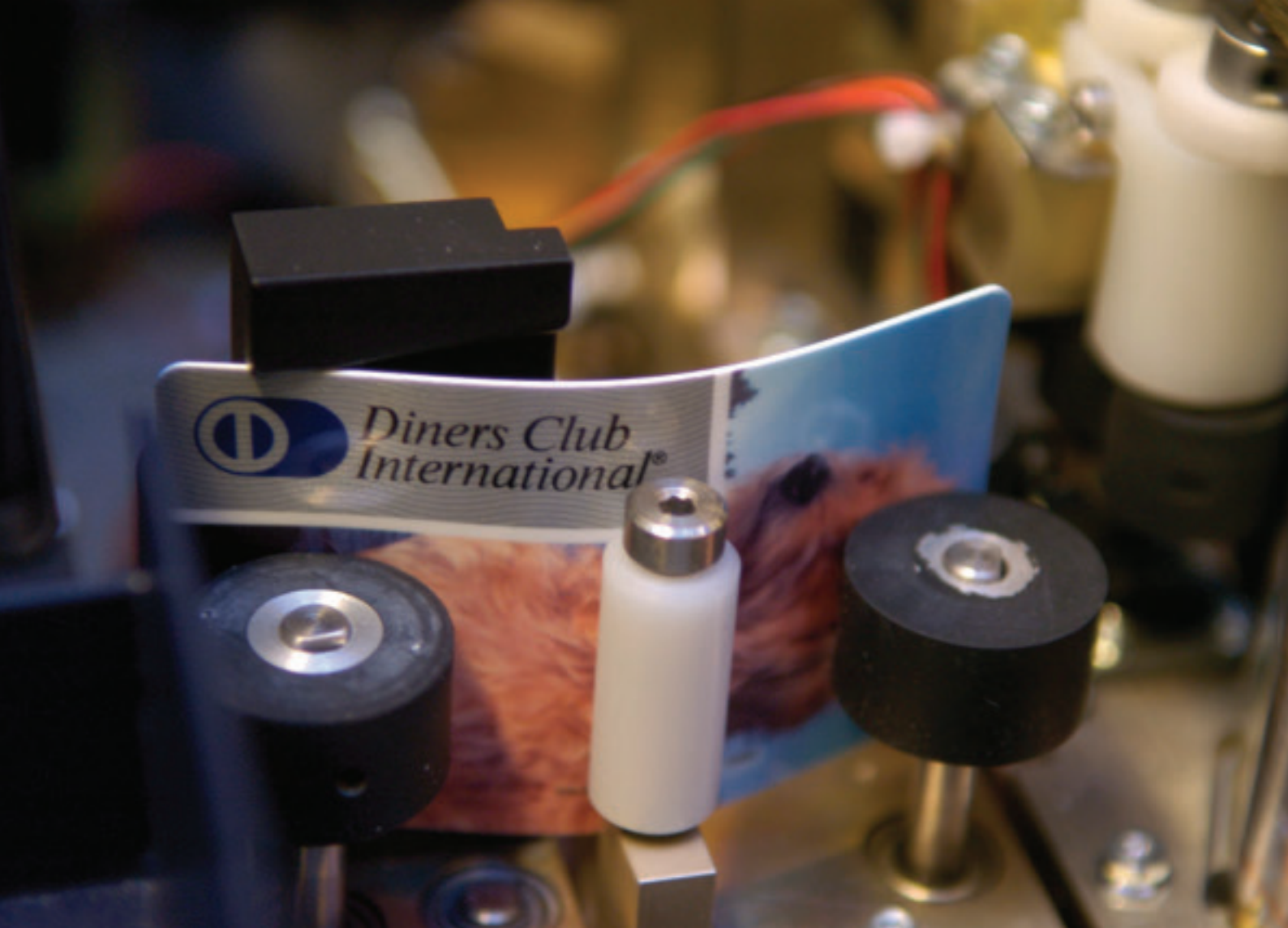

www.bilforum.no

FORUS 51 81 05 00 ÅPENT: 8.30 - 17 TIR. TIL 20 LØRDAG 10 - 14

BRYNE 51 77 16 10 ÅPENT: 9 - 16 TIR. 10 - 20 LØRDAG 9 - 13

BilForum DET KOMPLETTE BILSENTER

Med sikre kort på hånden

Norsik er Nordens ledende bedrift innen identifikasjon og tilhørende kommunikasjon: - Vårt konkurransefortrinn er at vi kombinerer ulike former for teknologi til kunden, sier administrerende direktør Åge Eikså.

Tekst: Trude Refvem Hembre
Foto: NORSIK

Norsik ble etablert for 25 år siden. Den gang startet det med Dreyers sikkerhets-trykkeri mot bank, post og visa. Bedriften har gått fra en produksjonsbedrift til en teknologibedrift, hvor styrken ligger i kombinasjonen av ulike teknologier som gir det produktet kunden krever. Kundene

er innenfor bank, det offentlige og bedrifter med store medlemsmasser.

- Produktene kjennetegnes med rett sikkerhetsnivå og ved bruk av teknologi for å understøtte den kommunikasjon kundene etterspør. Fra bankkort og adgang til lojalitetsprogrammer med tilhørende administrative løsninger og betalingsløsninger, og i tråd med kundens behov, forteller Åge Eikså. - Kjernen er en-til-en kommunikasjon. Det vil si at vi leverer kommunikasjon på individuell basis og med rett sikkerhetsnivå gjennom

de kanaler kunden ønsker, det være seg sms, papir, kort, e-post eller e-faktura, forklarer Eikså.

Besøkende får forresten bekreftet høy-sikkerhetsaspektet allerede ved ankomst til Norsik i Godesetdalen 10. Her møtes en av en fasade som kan minne aldri så lite om et bankhvelv. Registrering, besøks-kort og egen kode tildeles ved ankomst i vaktentralen. For sikkerhetens skyld legger Rosenkildens medarbeider igjen mobilen i vakta, for det er forbudt å bruke telefonen og fotografere i produksjonsav-

delingen. – Vi er selvsagt nødt til å stille strenge krav til sikkerhet, forteller selskapets direktør.

FRAMTIDSUTSIKTER

Norsik er en teknologibedrift som blant annet lager førerkort, bankkort, Aftenbladkortet og en rekke adgangskort med ulik grad av sikkerhet. Det finnes kort med strek-kode, chip og RFID-brikke som har sporing innebygget. De nyeste løsningene har biometriløsninger til identifikasjon, slik at kortet kan lese fingeravtrykk eller kjenne igjen ansikt eller øyne.

– Utviklingen i samfunnet bestemmer når og om en vil ta i bruk så avanserte metoder. I praksis kunne en hatt filming av passasjerer som passerer grensen, og latt et kamera identifisere passasjerene. – Det er en grensegang mellom personvern og sikkerhet, erkjenner Eikså:

– Imidlertid er det nok bare et spørsmål om tid før vi får borgerkort i Norge. I de fleste europeiske land har en borgerkort som har samme informasjon som et pass. Med et slikt kort legger du igjen spor hvor enn du ferdes, men du er sikker på at ingen stjeler din identitet. For øvrig lages norske pass nå med en chip som har nevnte biometrimuligheter.

Hvilke trender ser du innenfor området?

– Vår bedrift har alltid vært i front når det gjelder teknologi fordi bankvesenet i Norden ligger langt framme. Vi har ca 120 av 140 banker i Norge i vår kunde-base, og jeg kan derfor si at fremtidens bankkort blir et smart multifunksjonelt kort.

ANSATTE OG SIKKERHET

Hvilken kompetanse har medarbeiderne i Norsik?

– Alle våre medarbeidere er sikkerhetsklarert og har rent rulleblad. Vi har en stor spennvidde i staben, og kan nok tilby en interessant arbeidsplass. Vi har behov for alt fra IT-spesialister til manuelle pakketjenester. Vi er faktisk den største postkunden i regionen, forteller Åge Eikså.

NY TEKNOLOGI

– Ett av våre nyeste forretningsområder er for renovasjonsvesenet. Det viser seg nemlig at det eksisterer 20% flere søppelspann enn det som det blir fakturert for. Kommunene har altså behov for bedre kontroll, samtidig som de ønsker å tilby mer markedstilpassede tilbud. Norsik har derfor – i samarbeid med Sintef – laget en tagg som enkelt festes

på søppelspann, slik at aktører innen avfallshåndtering får et system for elektronisk administrasjon av søppelinnsamling.

Norsik har tatt patent på opplegget, og ser store muligheter for overføringsverdi til andre bransjer. De har allerede et samarbeid med Mento som har sertifisert alt utstyr som sendes inn og ut fra Nordsjøplattformer. Med dette RFID-baserte systemet vil Mento ha full oversikt over alt utstyr – hvor det befinner seg, når det trengs å skiftes ut, når det skal til vedlikehold og så videre.

– Det vil komme nye markedskanaler, nye krav og ny kunnskap, og vi skal sørge for at Norsik er i forkant av utviklingen, avslutter selskapets leder, Åge Eikså.

NORSIK

Forretningsområde:

leverandør av helhetsløsninger som inkluderer datainn-samling, databearbeiding, datalagring, personalisering av kort, distribusjon og responsbehandling.

Omsetning: 127 millioner NOK

Ansatte: 70 i Stavanger

Daglig leder: Åge Eikså

Eier: ACSC AB – svensk børsnotert selskap

Internett: www.norsik.no

RFID står for RadioFrekvensIDentifikasjon.

Dette er en ny teknologi som åpner opp for rask og sikker identifikasjon av gjenstander. En liten radiobrikke festes til det objektet som skal identifiseres. Målet med eksisterende RFID-løsninger er ofte å tilby automatisk og sikker avlesning av et identifikasjonsnummer. I tillegg finnes det RFID-brikker som kan lagre data, og på denne måten fungere som trådløse lagringseenheter. Denne metoden sees på som strekkodens arvtager.

Kilde: Sintef

Norsik er en teknologibedrift som leverer kort-, print- og sikkerhetsprodukter samt andre tjenester relatert til sikkerhet, sier administrerende direktør Åge Eikså.

Julebord på Radisson SAS hotellene

Julen nærmer seg - tiden er inne for bestilling!

Vi vet hva som er viktig for en uforglemmelig julefest sammen med kunder og kollegaer. Vi tilsetter alle juleingrediensene du måtte ønsker deg av duft, smak og atmosfære. Etter maten er det dans til levende musikk på Royal og på Atlantic åpner vi Cobra med DJ for våre julebordsgjester. Og vi har ekstra gode overnattingspriser for de som har julebord hos oss.

Ring oss på 51 76 00 03 for mer informasjon og reservasjon.

Radisson SAS Royal Hotel
Løkkeveien 26, 4002 Stavanger
info.stavanger@radissonsas.com

stavanger.radissonsas.com

Radisson SAS Atlantic Hotel
Olav V's gt. 3, 4002 Stavanger
info.stavanger@radissonsas.com

Radisson **SAS**
HOTELS & RESORTS

FASETT foto: gettyimages

Lyse gjør hverdagen din enklere

Finn ut hvordan på www.lyse.no

STRØM TELEFONI BREDBÅND
NATURGASS VARME

Pål Jacob Jacobsen

Stavanger-regionens Europakontor
pal@onemarket.be
www.one-market.org

Megabyer og storbyer

Når Europakommisjonen og Regionalkomiteén i Brussel arrangerer sin regionale uke, er byene nå tydelig med. "Investing in Europe's regions and cities" kaller de den årlige regionale uken (9. - 12. oktober), og de understreker dermed den viktige rollen som byene spiller i utviklingen av regionene og Europa.

Det er ikke bare EU som interesserer seg for storbyene. Den amerikanske forskeren Richard Florida har ved hjelp av natlige satellittkart, der lysene danner grensene, laget et verdenskart med 20 "Mega Cities". I disse 20 megabyene finner man 10% av verdens befolkning, 50% av verdens økonomi, pluss 2/3 av forskningsaktiviteten og 3/4 av innovasjonen i verden.

Megabyene strekker seg langt utover dagens administrative grenser, og som et eksempel definerer Richard Florida Greater

London som et område som dekker inn både Manchester, Liverpool og Birmingham.

Det er de nye kravene til produktivitet, innovasjonskraft og talentutvikling som gjør storbyene og korridorene mellom dem til slike økonomiske motorer.

Norge faller, ikke så overraskende, utenfor grensene til Megabyene. Vi har imidlertid et eget storbyprosjekt som er ganske parallellt – med veldig mye fokus på samarbeidsmuligheter rundt byene og på innovasjon.

Storbyprosjektet har ingen natlig satellittkart, men jeg har fant et eget som også dekker deler av Norge. Her ser man tydelig konturene av storbyene og de viktige korridorene mellom dem.

Noen "Mega-city" har vi ikke i Rogaland, og det skal vi vel være glade for. Men at grensene går klart utover dagens administrative grenser, er også klart. Dette viser at økt samarbeid rundt byene og i korridorene mellom storbyene er en naturlig og nødvendig utvikling.

Samtidig viser kartet at Europa har mye å hente på energisparing.

Retorikk og makt

Retorikk er atter på mote, til dei grader at statsminister Stoltenberg engasjerte ekspertise: Ein ung danske som arbeider med talekunsten på Medieinstituttet i Bergen vart opphøgd til rådgjevar. Det gjekk riktig ille.

Tekst: Bjørn Nicolaysen, professor i lesevitenskap ved Universitetet i Stavanger (

Stive Stoltenberg tok til å verke som ein buldrete bajas; han hakka laus på Siv Jensen så ho var i media seint og tidleg og fryda seg sjølvsagt over all oppmerksomheita. Rådgjevaren måtte beklage; han ville berre lage meir drama og spenning i politikken, men oppnådde akkurat det motsette. Sidan har Stoltenberg halde seg til det han kan, altså sosialøkonomi, men ser ikkje ut til å ha teke lærdom av episoden.

DEMOKRATI

Retorikk har blitt framheva som teori kvar einaste gong demokratiet har stått på dagsordenen, positivt eller negativt. I det gamle Athen, i republikkens Roma, i dei kyrkjelege rådsstrukturane i mellomalderen, i bystaten Firenze i tidleg renessanse, då eineveldet knirka i saumane kringom i Europa, ved innføringa av alminneleg borgarleg demokrati og sidan utvidingane av røysteretten til kvinner og eigedomslause. Mange innbillar seg likevel at retorikk er ein særskilt effektiv måte å manipulere andre på, ein slags ekstra sleip salsteknikk. Nokon har faktisk oppfatta "lære om offentleg språkbruk", som er det ordet "retorikk" opphavleg tydde, på den måten. Sofistane i antikken fekk jo uttrykkjeleg skulda for det, av Sokrates og Platon. Deira mål var

likevel noko anna, nemleg å komme bort frå ekspertveldet i kunnskapsformidlinga, og gjere tilgangen til offentlege ombod og tenesteytande stillingar i bystaten open for allslags folk. Dei meinte kort og godt at alle burde få sin sjanse, og alle kunne lære om dei fekk høve til det. Eit prinsipp som vart hardt bekjempa av platonistane, dei meinte at berre dei verdige skulle sleppe til. Nåja, så gjekk det då også dårleg med den hellenske bystaten; som kjent bur ikkje fornuft og dugleik berre i visse familiar eller står seg like godt i arveoppgjer, og nye tider krev nye folk og nye ferdigheiter.

SJØLVKONTROLL

Det blei systematikaren Aristoteles og sidan dei mistrøystige stoikarane som kom til å gje dei viktigaste tilskotta til retorisk teori. Grunndraget i all tenking omkring offentleg framferd er for desse å vinne sjølvkontroll. Det vil seie, å analysere situasjonen, forstå trekka til motparten eller tenkje- og reaksjonsmåten til publikum, og talaren må først og sist sikre seg at ikkje tilfeldige omstende gjev ukontrollerte resultat som slår attende på han sjølv. Noko altså Stoltenberg ikkje gjorde då han ville bli betre retorikar, for han gav straks frå seg "dagsordenmakta", mulegheita til å avgjere kva som kan snakkast om, ved å gje motstandaren all merksemd. Stoikarane var folk som Cicero, litt før Kristus, og Seneca, litt etter Kristus. Ja, nokre meiner også at Paulus, han i Nytestamentet, var sterkt påverka av stoikarane. Dei forkynte ei

lære om koss eit menneske kunne tole å leve med alt det vonde i verda og alle dei vonbrot livet gjev. Retorikk er i deira augo ein kampsport, men til forsvarsbruk. Så må ein også samtidig øve seg i å ikkje bli styrt av lidenskapane, både bråsinne og styrlaus kjønnslyst er såleis slikt ein må passe seg for.

LIBERALISME

Stoisk tenking fekk faktisk atskillig å seie for grunnleggjaren av liberalistisk tenking, Thomas Hobbes, på 1600-talet. Alle eigenskapar, ferdigheiter og verdiar eit menneske har, er for Hobbes noko som kan investerast i ein marknad. Han reknar likså godt kjærleik og venskap til slike ressursar som skal tene til å styrkje menneskets konkurranseevne. Altså må ein passe på å ikkje rote seg bort i feilsatsingar og binde seg opp i daud kapital. Alt er dermed i grunnen kapital; ikkje minst måten ein framtrer på, og særleg då måten ein kan oppføre seg språkleg på.

I Noreg fekk Hobbes' syn på verda eitt spesielt tidleg kulturelt utslag, naturleg nok i handelsbyen Bergen som sjølvsagt raskt vart påverka av koss dei tenkte om marknad i England. Salmediktaren Dorothe Engelbrektsdotter vart rasande over at ein dansk bokhandlar tok til å trykke opp bøkene hennar og tok forte nesta sjølv. Ho klaga til kongen og fekk medhald, i 1682 fekk ho privelegiebrev på at ho var den einaste som skulle ha inntektene av salet av salmane. Det er kanskje det første verkelege copyright-vedtaket i heile verda. Makta over eins eige

ord, det vart jo ikkje fastsett som internasjonal konvensjon før lenge etter at engelskmennene kravde det i 1720-åra. Hadde ikkje Noreg vore så tidleg ute med å etablere sedvanar og regelverk omkring denne forma for kontroll med åndsverksrettane, og fekk gjort det før industrialiseringa sette inn, så var det mangt som hadde sett annleis ut her i landet, både i høve til oppfinningar, kompetanseutvikling og kommunikasjonstilhøve.

SPRÅKPRODUKTIVITET OG SELEKSJON

“Språk er makt”, sa dei gjerne på 1970-talet, eit slagord som psykologen Rolv Mikkjel Blakar då også brukte som boktittel, der han m.a. forklårde ein del språklege prosessar som skaper diskriminering, ikkje minst overfor kvinner. Kanskje har vi sidan hatt eit litt for optimistisk tilhøve til at berre vi klarte å bruke rette ord og namn på folk og ting, så ville mykje rette seg. Problemet er jo at språk også er vanmakt.

I næringsliv og styringsverk slit mange menneske med mangslags kommunikasjonsproblem. Sjølv i det velståande og vellukka Rogaland har mange verksemdar vanskar med arkiv- og gjenfinningsrutinar, e-post-basert informasjonsutveksling som ikkje gjer det så lett å standardisere innhald og form alltid, tilhøvet mellom norsk og engelsk er langt frå uproblematisk, flyt av informasjon mellom avdelingar er ikkje alltid like smertefri osv. Hypertekst, internett og web har gjort sitt til å endre opplæringsbehov, arbeidsmåtar og sosiale nettverk. Og det rare er at ingen nokon stad i kongeriket har skikkeleg oversikt over kor mange som kvar dag arbeider språkleg på ein eller annan måte. Ikkje ein gong NHO, som så ofte har uttala seg om at norsk skule ikkje er i samsvar med næringslivet sine behov, veit kva som er internopplæringsbehova i høve til informasjonsteknologi og kommunikasjonsevner i sine eigne medlemsverksemdar.

Med andre ord: Retorikk – sett som behovet for å arbeide fram eit systematisk forhold til språkbruk og kommunikasjon – er på nytt blitt ein sentral produksjonsfaktor i all verksemd. Liksom i antikken, då ingen kunne få nokon viktig jobb eller vinne makt utan å ha ordet i si makt.

Dersom produktiv verksemd er blitt så avhengig av at deltakarane meistrar skriftleg og munnleg språkbruk på ein overtydande måte, anten det er på norsk eller engelsk, anten det er med eller utan datamaskin – då må det også vere slik at her går føre seg omfattande utvelgingsprosessar på grunnlag av språkmeistring. Nokon får det til, andre ikkje. Nokon får tilgang til avgjerdsprosessar og nyskaling

Anima Damna (Fordømt sjel), 1619, av Bernini (1598-1680) kan stå for den store utfordringa til alle profesjonelle retorikarar – anten dei er politikarar, advokatar, forretningsfolk, lærarar: Ein må aldri misse sjølvkontrollen, då er ein fortapt.

pingstiltak, andre blir ekskluderte på forskjellig vis eller blir hengande igjen i gamle førestellingar og språklege praksisar som kan vere lite tenlege – såleis i spørsmålet om gjensidig forståing mellom kulturformer, både i etnisk og nasjonal forstand sjølvst, men liksom vel i kontakten mellom interne kommunikasjonskulturar i verksemdar og institusjonar.

TILGANGSKOMPETANSE

er eit problem som vil stå meir og meir sentralt. Eg har sjølv dikta opp ordet, i

mangel av eit betre, men det gjeld sjølvst sagt evna til å kunne ta del, fullt og heilt, som aktiv språkbrukar, med sjølvkontroll og oversyn over sin eigen plass i hendingsforlaup og system. Diverre forvekslar mange “maktspråk” med “politikk”. Problemet i dag synest snarare å vere at vi ikkje har noko felles forståeleg språk om det politiske nivået i samfunnslivet, politikarane produserer klisjear på løpande band og til tider er det opplagt at den som snakkar, ikkje forstår kva han eller ho seier. Som når ein i samband med statsbudsjettet seier slikt som at “vi ønsker å få et bredere fokus på” dette eller hint. Nokon som har eit breidt fokus, ser vel helst ingenting, skulle ein tru. Utdanningssystemet, politikken, næringslivet – må det profesjonell hjelp av omsetjarar for at desse tre mektige samfunns-maktene kan kommunisere saman? Det ser ikkje ut til at det hjelper med retoriske konsulentfirma, som tek til å bli ein eigen liten business. I alle desse tre omfattande systema, med si institusjonsmessige vanetenking, med sine ulike utfordringar og med stadig større krav til å snu seg fort rundt, må det til omfattande nytenking om endringa i vilkåra for språkproduksjon og påverknadskraft på tvers av dei skrankar som har danna seg.

GRIP DAGEN!

“Kairos” kalla grekarane evna til å gripe sjansen og augneblenken. Symbolsk vart Kairos som gud framstelt med ein stor pannelugg, når tida kastar mennesket forbi denne guden gjeld det om å ta eit fast tak i luggen, fange mulegheita. Carpe diem! Grip dagen! er eit kjent motto som nettopp gjeld dette forholdet. All retorisk teori har handla om dette: Evna til å bli meir oppmerksam på kvar mulegheitene for endring ligg, korleis ein får fleire med på gode løysingar, og korleis ein kan vere usamde på ein sivilisert måte om kva som er godt og dårleg. I periodar der det har vore vanskeleg å finne rom til slike diskusjonar, har ein også fått fleire fordømte sjeler – “når makta minkar, veks sinnet”, sa dei gamle. Den retoriske grunninnsikta er altså at språkleg sjølvkontroll gir sosiale resultat som langt er å føretrekkje framfor prosedyrar der folk snakkar forbi kvarandre.

Bjørn Kvalsvik Nicolaysen, f. 1957, har tidlegare arbeid ved Universitetet i Bergen (1986-1995), Université March Bloch i Strasbourg (1998-2002), arbeidde 1996-98 med kunst- og kulturfomidling ved HiS og har vore professor i lesevitenskap ved Universitetet i Stavanger (tidl. HiS) sidan

2002. M.a. leiar for mastergradsprogrammet i lesevitenskap og Literacy Studies.

**Fru Justisia
tar aldri fri!**

Elisabeth Fjeld [Advokatfullmektig]

Tilgjengelighet er en nøkkelfaktor i forholdet til våre kunder. Vår teammodell sikrer at du alltid kan komme i kontakt med en fagperson som kjenner din sak, få oversendt sakspapirer og generelt få svar på spørsmål. I tillegg til å bygge opp gode personlige relasjoner, benytter vi ulike verktøy for å sikre effektiv kommunikasjon i alle faser av prosessen.

Advokatfirma Helliessen_Kvernberg AS.

Telefon 51 84 12 20 www.lawyer.no

**HELLIESEN_KVERNBORG
ENGASJERTE_MENNESKER**

UTSTEIN KLOSTER

- Kurs og konferanser
- Selskapsarrangementer
- 18 rom - 27 sengeplasser
- Eget kjøkken med alle rettigheter

Tlf 51 72 47 05
www.utstein-kloster.no
utstein@online.no

Kluge Advokatfirma DA

Kluge har spisskompetanse på immaterielle rettigheter og IT-rett. Vi bistår både kommuner og selskaper med spørsmål vedrørende varemerker, design, patenter og opphavsrett samt alle typer avtaler innenfor IT og teknologiutvikling. Våre klienter spenner over et vidt spekter - Internett, olje og gass, konsulentselskaper, media, bank og finans og sist, men ikke minst, industri.

Vi bistår våre klienter både med forretningsstrategiske beslutninger, forhandlinger og løsning av tvister for domstolene. I tillegg holder vi kurs og foredrag.

Kluge tilbyr forøvrig bistand innen hele det forretningsjuridiske området.

For mer informasjon, se vår hjemmeside www.kluge.no

onix
kranportalen

onix
sertifikatbanken

onix
vedlikehold

onix
personell

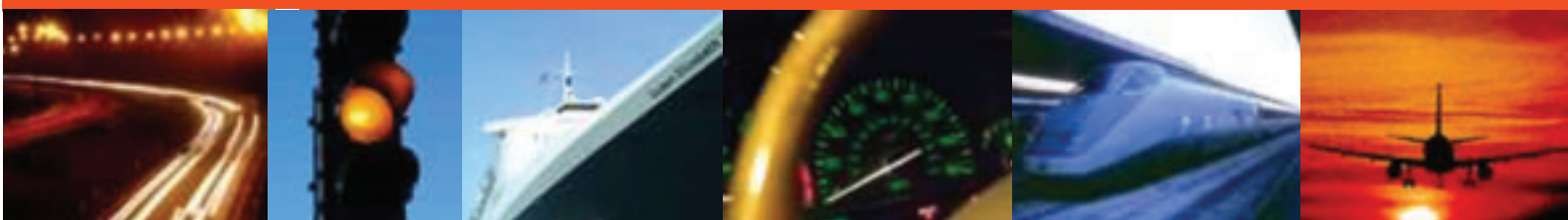
Ett steg videre for deg som driver med utstyr eller personell.

Onix as_Vassbotnen 15_4313 Sandnes Tlf +47_51639360 Faks +47_51639379

www.onix.no

Logistikkdagen 2006

UTFORDRINGER I DEN GLOBALE FORSYNINGSKJEDEN

9. NOVEMBER 2006 KL. 08.00 - 16.00

ROSENKILDEHUSET, STAVANGER

LOGISTIKKDAGEN er en årlig samling hvor vi setter fokus på kompetanseoppbygging og erfaringsoverføring. Årets konferanse tar for seg næringslivets behov for samhandling i et stadig mer globalisert marked. Utfordringene med å utvikle internasjonale forsyningskjeder blir belyst fra flere hold. Infrastruktur og effektive logistikk/distribusjonsløsninger blir viktig for nasjonens konkurransekraft. I dette samspillet er det viktig å etablere dialog mellom viktige bransjer og logistikkaktørene, og dessuten sikre at det offentlige bidrar på rett måte gjennom utbygging av nasjonens infrastruktur. Logistikkforeningen.no fyller 40 år i 2006, og dette vil bli behørig markert på Logistikkdagen. Vi ønsker derfor velkommen til en spennende samling i Stavanger 9. november.

PROGRAM

Åpning

*Leif Arne Strømmen, Produktdirektør NorCargo,
leder av Hovedstyret Logistikkforeningen.no*

Samferdselspolitikk er næringspolitikk

– Nasjonale føringer

Innlegg fra en sentral politiker

Challenges in international Supply Chain Management

*Alan Braithwaite, Professor of Marketing and Logistics at
Cranfield School of Management*

Økonomiske trender for handel og industri

Torgeir Høien, portefølgeforvalter i SKAGEN Fondene

Havbruksnæringen som nasjonalt satsingsområde

Magnus Skretting, Direktør Marine Harvest

TINES strategi for økt omsetning av sjømat i Norden

Johanne Brendehaug, FoU sjef Tine BA

Oil & Gas Benchmark – North Sea experience in a global oil province perspective

Jaap Vogelaar, Global Supply Chain Director, Total HQ, Paris

Oil & Gas Logistics – Project completion a global puzzle

Erling Matland, Managing Director Vetco Aibel

FOR PÅMELDING OG MER INFORMASJON SE WWW.STAVANGER-CHAMBER.NO - MEDLEMSMØTER

Logistikkdagen 2006 er støttet av:

David Ottesen

Æres den...

..som æres bør

Jeg er kommet frem til en erkjennelse etter å ha deltatt i Næringsforeningen i Stavanger-regionen sitt arbeid i noen måneder. Og de jeg ønsker å ære er administrasjonen, alle de frivillige som er engasjert i foreningens ressursgrupper, alle foredragsholderne og andre som gjør Næringsforeningen til en levende og slagkraftig organisasjon.

Administrasjonen under ledelse av Jostein Soland har et fantastisk engasjement, et humør og en fantasi som kommer oss medlemmene til gode hver dag. Uavbrutt arbeider de med å finne områder hvor Næringsforeningen kan engasjere seg, til din og min fordel.

Ressursgruppene og alle andre frivillige som spiller inn saker til styret og administrasjonen, eller spiller videre på tema som administrasjonen eller styret har satt opp som satsningsområder, den frivillige underskogen - som er en så viktig del av forenings arbeid - er avhengig av at vi som ledere av medlemsbedrifter gir disse rom til å arbeide. Se litt rundt i egen organisasjon, og se hvordan du kan øke engasjementet omkring egen næring. Med ditt og din organisasjon sitt engasjement blir vi en enda sterkere organisasjon, fokusert på dine behov.

Så derfor: En takk til alle som arbeider for Næringsforeningen. Fortsett som dere stevner og grip anledningene som finnes i foreningen. Dersom du ser en mulighet vi ikke har oppdaget, sett fokus på den og engasjer oss. Vi er sammen om det vi vil og sammen om å få det til!

Denne utgave av Rosenkilden handler om kommunikasjon og teknologi. Det grelleste eksempelet på helt feilslått kommunikasjon var Regjeringen og statsråd Bjarne Håkon Hansen sitt utspill om kansellering av IA-avtalen, og erstatning av denne, med en betydelig kostnadsoverføring fra fellesskapet til enkeltbedriftene. Ikke nok med at de hadde et betydelig pedagogisk problem. Hvordan skulle ev. et slikt grep redusere sykefraværet? Inkluderingen ble i

alle fall satt helt ut av spill! Måten dette ble formidlet på til partene, var under enhver kritikk. Jeg foreslår at regjering og storting får tilsendt en kopi av denne utgave av Rosenkilden. Her kan de kanskje lære noe...

Temaet kommunikasjon og teknologi er høyst aktuelt her i regionen. Oljeindustriens Landsforening (OLF) presenterte i vår en rapport som hevder at bruttogeinsten for næringen ved å optimalisere kommunikasjonsteknologien ligger i størrelsesorden 250 milliarder kroner for de neste 10 år! Vi snakker da om integrerte operasjoner, e-field, e-drift m.m. - kjært barn har mange navn - og går MEGET forenklet ut på å levere informasjon i sann tid til beslutningstakeren. I høst er dette oppe som tema ved en dedikert konferanse i regi av Norsk Petroleum Forening (NPF) og ett full dags seminar ved Oljedirektoratet. Utfordringen og mulighetene her ligger på minst to plan: - Industrien må ha mot til å ta de nødvendige skritt, og til å gjøre dette om til varige aktiviteter i regionen. Vi må ikke gjøre som så mange ganger før - ta ledelsen globalt innenfor et felt, for så å "selge" det ut, og la utviklingen og industrialiseringen skje utenfor regionen og Norge.

Helt til slutt, ett lite hjertesukk: Kommunikasjon er avhengig av minst to parter - en sender og en mottaker. Det synes som om vi som sendere alt for ofte glemmer å ta hensyn til mottakeren. Så skylder vi på mottakeren når kommunikasjonen svikter, mens feilen ofte ligger hos sender eller i budskapet. La oss huske på det neste gang vi kommuniserer.

Rosenkilden distribueres til private og offentlige virksomheter på hele **Jæren** og i **Ryfylke**.

Priser: (størrelser angitt med BxH)

Helside: (Utfallende) 210x297 mm, 186x270 Kr. 17.500.-

Halvside: 186x134 mm (ligg.) Kr. 10.000.-

Kvartside: 186x65 mm (ligg) Kr. 5.500.-

Innstikk: pris etter avtale. Fem prosent rabatt for medlemmer. For mer informasjon kontakt:

Helge Gunnar Nesse på telefon: **51 51 08 85** eller e-post: nesse@stavanger-chamber.no.

Frist for innlevering av materiell for neste nummer er 9. oktober
Trykk: Kai Hansen Trykkerie AS

Rosenkildehuset

et annerledes tilbud til ditt julearrangement
i av Stavanger

Rosenkildehuset - stedet for julebord og andre sammenkomster - i spesielle og fredelige omgivelser - med en personlig atmosfære - midt i hjertet av Stavanger. I samarbeid med Ostehuset har vi gleden av å tilby juletallerken og dessert *eller* 3-retters middag, begge inklusiv aperitiff, vin til maten og avec til kaffen - fra kr. 870. Servering og leie av lokalene er inkludert.

Telefon 51 51 08 84, e-post m-soras@stavanger-chamber.no

Borghild Marei
Kvale

Konsulent Blå
Mediamentor AS

Ny konsulent og kundeansvarlig

Blå Mediamentor AS har ansatt Borghild Marie Kvale fra Haugesund som konsulent og kundeansvarlig. Hennes ansvarsområde

dekker prosjektutarbeidelse, strategiarbeid og kundekontakt. Borghild Marie har bred erfaring fra kommunikasjonsarbeid, både fra by- og næringsutvikling i Haugesund og gjennom rollen som informasjonsansvarlig ved Haugesund Teater og Black Box Teater i Oslo.

Anne Lærdal

Konsulent Blå
Mediamentor AS

Prosjektleder med intern og ekstern oppfølging

Anne Lærdal skal ha ansvar for prosjektoppfølgning både internt og eksternt, og blir en viktig "trafikkansvarlig" i byrådet. Anne er Bachelor i Media & Culture og har erfaring fra tv-bransjen. Hun kommer fra stillingen som prosjektleder i Strix Televisjon i Oslo. Hun har også erfaring fra NRK, Europop og Rubicon TV. Anne har arbeidet med prosjekter som fiksjon, studioproduksjoner, musikkvideoer, quiz og reality-serier.

Blå er et byrå som tilbyr kommunikasjon i endringsprosesser. Det innebærer utarbeidelse av virkemidler for å endre atferd og holdning. Byrået er i gang med flere store prosjekter som skal fullføres i løpet av høsten og vinteren. Noen av oppdragene er rene filmproduksjoner.

Carl-Johan
Palm

Interaktiv
designer hos
Melvær & Lien

Ny interaktiv designer

Vår nye svenske medarbeider skal jobbe med web-design og programmering. Han kommer rett fra studier innen grafisk design i Bath i Storbritannia.

Carl-Johan skal lage interaktive løsninger som begeistrer blant annet kundene til Felleskjøpet, Kolumbus og Kvadrat.

Torjan Rood
Vastveit

Grafisk designer
hos Melvær
& Lien

Grafisk designer i vikariat hos Melvær & Lien

Torjan Rood Vastveit går inn i et vikariat for Anne Lise Bø som går ut i permisjon. Torjan skal jobbe som grafisk designer og vil blant annet jobbe med kunder som Stavanger2008 og Sparebank 1 SR-Bank. Han har tatt sin utdanning ved The Nottingham Trent University i Storbritannia.

Melvær&Lien Idé-entreprenør jobber med merkevarebygging, design/kommunikasjon, interaktive løsninger og forretningsutvikling. Firmaet har kontor i Stavanger og har per i dag 27 ansatte. På kundelisten står blant andre Avinor, SpareBank 1 SR-Bank, Teekay, TOTAL E&P Norge og Universitetet i Stavanger.

InBusiness feirer 10 år!

Det er flott å være liten IT-bedrift i Stavanger, og ha suksess.

Vi i InBusiness har laget web-løsninger i 10 år, og det gjør oss til et av Norges eldste og mest erfarne web-byråer.

Vi vet hva som fungerer på internett.

Vårt hovedprodukt er i-tools, et av Norges mest brukte publiseringsverktøy, og det eneste du behøver for å holde ditt nettsted oppdatert.

I en bransje med mye kortsiktighet, satser InBusiness på det som fungerer. Vi bygger stein på stein, og feirer nå 10-års jubileum i fin stil, samtidig som vi gleder oss over å ha vunnet konkurransen om å lage nettløsningen for Stavanger 2008.

Vi ser at våre produkter med gode løsninger og fornuftige priser vinner,- gang på gang.

Det skal være trygt å være kunde hos InBusiness. Velkommen du også!

www.inbusiness.no

Lars Ola
Solstad

Direktør ved
Radisson SAS-
hotellene i
Stavanger

Ny direktør ved
Radisson SAS-
hotellene i
Stavanger

Lars Ola Solstad er
ansatt som Admini-
strerende direktør for
Radisson SAS

Atlantic Hotel og Radisson SAS Royal Hotel i Stavanger. Solstad har de siste 5 årene innehatt tilsvarende stilling på Radisson SAS Caledonien Hotel i Kristiansand. Han har lang ledererfaring fra bransjen, og har tidligere ledet bl.a. Radisson SAS Hotel Tromsø og Dr. Holms Hotel på Geilo. Solstad tiltrådte stillingen 14. august 2006.

Marit B.
Hagland

Inkubatorleder i
Rogaland
Kunnskapspark

Ny inkubatorleder i
Rogaland Kunnskaps-
park

Marit Brandsæter
Hagland er ansatt som
ny inkubatorleder i
Rogaland Kunnskaps-
park. Hun har bakgrunn

som sivilingeniør innen produktdesign med tilleggsutdanning innen markedsføring og eksport. Hun har selv en gründer som far og har derfor god innsikt i hvilke personlige utfordringer etableringsfasen innebærer. Tidligere har hun arbeidet med konstruksjon av høvleri og sagbruk og utvikling av panteautomat for TOMRA. De siste ni årene har hun arbeidet for Forus Industri AS der hun ledet et større utviklingsarbeid innen medisinsk teknisk utstyr. SVITHUN som merkevare er nå relansert på det norske markedet med fokus på design og brukervennlighet.

Rogaland Kunnskapspark er et ledende innovasjonsmiljø der bedrifter, forsknings- og utviklingsmiljøer samt virkemiddelapparatet er lokalisert. Vårt mål er å drive nyskaping og kommersialisering. Kunnskapsparken ble etablert i 1993, har 5 forretningsutviklere ansatt og er lokalisert på Ullandhaug i Stavanger. I miljøet er det nærmere 120 bedrifter med over 400 ansatte.

Jens Midborg

Salgssjef i
Capgemini
Stavanger

Ny Salgssjef i
Capgemini
Stavanger

Jens H. Midborg er
ansatt som Salgssjef i
Capgemini Stavanger,
med ansvar for salg av
Capgemini sine tje-

nester i det lokale markedet. Jens kommer fra stillingen som Salgssjef i Telecomputing Stavanger, og har nærmere 10 års erfaring fra IT bransjen i Stavanger regionen. Han er utdannet innen økonomi og informatikk fra Høgskolen i Stavanger.

Capgemini Technology Services utformer og integrerer teknologiløsninger, skaper innovasjon, strukturerer og tilpasser kundens tekniske miljøer. Disse tjenestene setter fokus på systemarkitektur, integrasjon og infrastruktur, og de er tett sammenbundet med rådgivningstjenester, der oppgradering og omdanning av IT-systemer er direkte knyttet til kundenes organisatoriske og strategiske prioriteringer. Capgemini samarbeider med strategiske alliansepartnere for å løse kundenes utfordringer.

Foto: Ketil Alsvik

Med base på Forus er du ti minutter fra Stavanger, Sandnes og Sola.

Ønsker du å bygge nye
kontorlokaler i Stavanger-
regionens knutepunkt?

Vi har tomtenes!